

GEEN DAG ZONDER GODS WOORD

Werkwijzer
voor junioren 6

COLOFON

GEEN DAG ZONDER GODS WOORD

Werkwijzer voor junioren nummer 6

UITGAVE

**Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten
Afdeling Vorming & Toerusting
Amersfoortseweg 18
3712 BC Huis ter Heide**

INHOUDSOPGAVE

	VOORWOORD	PAG.	1
1.	EEN KLEINE STEEN	PAG.	3
2.	BELOFTE MAAKT SCHULD	PAG.	9
3.	STEEDS MAAR VLUCHTEN	PAG.	15
4.	ABIGAÏL	PAG.	21
5.	SAUL STERFT	PAG.	27
6.	HET NIEUWE STAATSHOOFD	PAG.	31
7.	KONING DAVID	PAG.	35
8.	OP DE TROON	PAG.	39
9.	EEN ANDERE WEG	PAG.	43
10.	DAVID & NATAN	PAG.	47
11.	ABSALOM	PAG.	51
12.	SALAMO ERFT DE TROON	PAG.	57
13.	WAT WEET JE NOG?	PAG.	61

Voorwoord

Deze werkwijzer is een hulpmiddel om het gesprek rondom het Junioren Werkboekje zo prettig en doeltreffend mogelijk te laten verlopen. De opbouw is vanuit de leefwereld van de junioren gedacht en houdt rekening met variaties in leeftijd, interesse, beginsituatie en leerstijlen. U wordt dan ook van harte aangeraden de werkwijzer te gebruiken en indien mogelijk het voorgestelde verloop te volgen.

Uw voorbereiding is natuurlijk grondig. In de week voorafgaande aan het gesprek met de junioren heeft u de betreffende bijbelgedeelten grondig gelezen. U heeft uzelf ingeleefd in situaties en karakters. U heeft ook uitgebreid aandacht besteed aan de rubrieken “activiteit” en “verwerkingsactiviteit”.

De rubriek “activiteit” is bedoeld om de deelnemers te betrekken bij de stof van de les. Hier proberen we op een indirecte manier de vragen te beantwoorden: waarom zou ik mij voor deze materie interesseren, wat heb ik hieraan, wat gaan we doen?

De rubriek “verwerken” is bedoeld om de deelnemers de stof te laten toepassen, op een andere wijze te herhalen en een plaats te geven in eigen beleving.

Het zal duidelijk zijn dat we vooral in de activiteiten rekening dienen te houden met de verschillende wijzen waarop mensen leerstof tot zich nemen en eigen maken. Het aanbod zal dus zo breed mogelijk moeten zijn: visueel, auditief, praktisch, dynamisch, analytisch enz.

Een van de problemen waarmee we kampen in de sabbatschool is dat we hoofdzakelijk vanuit een boek werken. Het gaat om lezen. Leesstof. Het is niet iedereen gegeven om de literaire kwaliteiten van de Bijbel te kunnen zien en waarderen. Dat betekent dat gespreksleiders a.h.w. de vertaalslag moeten maken van auditief naar visueel, van horen naar doen, van literatuur naar schema enz.

Dat klinkt als een onmogelijke taak. Dat is ook zo als we daar steeds weer heel bewust bij stil zouden staan en per vers of perikoop al de leerstijlen en intelligentietypen aan ons voorbij laten trekken.

Wat we praktisch kunnen doen is het volgende. Per week proberen we via de rubrieken “activiteit” en “verwerkingsactiviteit” heel bewust verschillende leertypen te bereiken. De ene week werken we met het gehoor, de volgende met het oog. Soms zullen beide in één les kunnen. Met andere woorden we vragen ons iedere week wel bewust af of we “iets” hebben voor oog, oor, hart, lichaam. Dat zal niet altijd lukken.

Wat kunnen we doen voor:

Visueel ingestelden:

Werken met foto's,

Platen laten zien

De suggestie van kleur opwekken (wat zien ze?)

Landschappen en mensen laten zien via plaatjes, dia's enz.

De tekst van de Bijbel laten zien op een bord, wellicht in schematische vorm.

Welk landschap past bij de stof? Waar speelt het zich af? Waarom?

Gebruik van een zwart-wit tekening en de vraag hoe die moet worden ingekleurd. Waarom worden die kleuren genoemd?

Auditief ingestelden

CD's laten horen

Een hoorspel maken van de tekst

Vragen hoe iets klinkt, welke stem hoort er bij deze profeet? Waarom?

Vragen naar welke muziek bij een tekst hoort.

Laten voorlezen

Zingen (de les a.h.w. illustreren door goed uitgekozen liederen)

Laten kiezen uit muziek (welke melodie past het beste bij de stof, persoon, tekst?)

Rollenspel of casus

Praktisch ingesteld (doeners)

Stel: je hebt een ideaal voor de kerk/gemeente, welk stuk gereedschap past daar bij? Is jouw kerk een kettingzaag? Nee, wat dan wel. Vraag door.

Jezus staat voor een vraag. Wat zou jij doen?

De kerk dient liefde uit te stralen. Hoe zou je dat heel praktisch willen bereiken?

Er komen werkgroepen in de gemeente. Van welke werkgroep wordt je lid?

Wie van de personages in het verhaal staat het dichtst bij je?

Abstracte begrippen laten omzetten in “doe woorden”

Rollenspel of casus

Analytisch ingesteld

Het stellen van waarom vragen

Schema's laten maken

Sleutelwoorden laten opsporen

Abstracte woorden geven aan handelingen

Gesprek samenvatten

Verbindingen leggen tussen voorbeelden/symbolen en werkelijkheid

Rollenspel of casus

Het verhaal is een zeer belangrijk onderdeel van het gesprek. Het is in “gesprek met het verhaal” dat de junioren de Bijbel leren kennen en de Bijbel op een verantwoorde manier leren lezen. Vooral dat laatste is een belangrijke doelstelling van de gespreksleid(st)er. Verantwoord lezen betekent allereerst dat het verhaal ook werkelijk gelezen wordt: door u en door de junioren. Dat zal niet altijd lukken. Soms zijn verhalen te lang. Dan is het zaak dat u de leestocht wel hebt gemaakt en de junioren kunt behoeden voor foute gevolgtrekkingen, te snelle oordelen enz. Verantwoord lezen betekent ook dat het verhaal gelezen wordt zoals het er staat. Niets mag worden verbloemd of weggepoetst. Mensen en God worden niet beter voorgesteld dan ze in het verhaal naar voren komen. Laat dus al het verzachtende van de kinderbijbels achter u en laat de junioren kennis maken met wat er echt staat.

Van u, als gespreksleid(st)er vraagt dit extra inspanning. Niemand staat geheel onbevangen tegenover de tekst van de Bijbel. We brengen ons verleden mee en denken vaak dat we de verhalen al volledig kennen. Laat u verrassen door de tekst, zodat u de junioren kunt verrassen! Dat zal in de praktijk betekenen dat u het verhaal een aantal keren moet *lezen alsof u het nog nooit heeft gezien!* Neemt u die moeite dan zult u ontdekken dat u vol geestdrift de verhalen levend kunt maken voor de jongen mensen die u zijn toevertrouwd.

1 EEN KLEINE STEEN

Vorbereiding

Leerdoel

Begrijpen dat God soms meer ziet in mensen dan wij kunnen zien.

Werkboekje

Antwoorden bij les 1

3 meter lang
bronzen helm
50 kilo
bronzen platen
6 kilo

De juiste volgorde: voorbeeld. volken. zorgen. Kennen. liefhebben

40 dagen 2 x per dag

Niet in maar *uit*
Niet nachten maar *dagen*
Antwoord: *uitdagen*

Kruiswoordpuzzel: De Heer heeft mij gered

Rebus: kiezel

Tekst van de week: En de Heer stond hem bij

Materiaal

- Een meetlat om te laten zien hoe hoog drie meter is.
- Kopieën van de bijgevoegde tekening (oude of jonge vrouw?)
- Verrekijker meenemen voor de verwerkingsactiviteit.
- Grote vellen tekenpapier

Adviezen

- houd het lesdoel goed in de gaten. God ziet meer in David dan de mensen kunnen zien. Zo kan Hij ook meer in jou zien dan je denkt!
- Begin met iets “actiefs” dat het doel illustreert of ondersteunt. Daarvoor worden suggesties gedaan.

- Behandel het “verhaal” en ga niet woord voor woord door het werkboekje heen! Laat de kinderen weten dat het werkboekje voor “thuis” is. Ze maken de les als voorbereiding op sabbat. Verwijs in uw “verhaal” af en toe wel naar de antwoorden die ze in het werkboekje hebben opgeschreven. Geef vooral de oplossingen van puzzels en rebussen aan de junioren!

Programma

Opening

Welkom
Zang
Gebed
Zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

Vertel de junioren dat het nieuwe lesboekje gaat over koning David. Als ze over drie maanden klaar zijn weten ze misschien wel meer over deze koning dan hun ouders! Davids leven is een opeenvolging van spannende, mooie en enge verhalen. Hij begint als kleine herdersjongen en eindigt als één van de machtigste koningen van zijn omgeving. Hoe hij dat wordt ontdek je in de verhalen en in de opdrachten in het werkboekje. We gaan beginnen!

2. Activiteit

Vraag de junioren om aan te geven hoe hoog drie meter is. Kunnen ze een plek op drie meter hoogte van de muur aanwijzen? Laat ze eventueel op een stoel klimmen, of als dat veilig kan op een tafel. Gebruik uiteindelijk een meetlat om de juiste hoogte aan te geven.

Hoog en groot is niet altijd het belangrijkste. De hoogste bomen in de wereld heten sequoia. Ze kunnen wel 120 meter hoog worden en hebben kaarsrechte stammen. In de voet van de boom zou je een kamer van 8 meter kunnen uithollen!

Een pruimenboom is tussen de 5 en 6 meter hoog. De stam is meestal krom en de takken hangen scheef. Maar... van een sequoia kan je niet eten. Van de vrucht van een pruimenboom wel. Het is maar waar je naar kijkt en wat je belangrijk vindt.

Laat nu de tekening zien van “de oude en jonge vrouw”! Kunnen ze de jonge vrouw vinden? Zie je wel: het is maar hoe je kijkt!

3. Verhaal

U kunt het verhaal op verschillende manieren aanpakken. Hieronder treft u de grote lijn, verdeeld op dezelfde wijze als in het werkboekje.

Enkele suggesties om het verhaal levendig te houden:

Laat de kinderen verschillende stemmen gebruiken voor de mensen die in het verhaal voorkomen.

Laat stukken van het verhaal spelen/acteren

Lees een stuk van het verhaal zelf voor en maak opzettelijk fouten en laat de junioren u corrigeren.

Verwijs naar illustraties/vragen/rebussen in het werkboek terwijl het verhaal wordt gelezen of verteld.

1 Samuël 16: 1-13.

Lesdoel is om de junioren te laten begrijpen dat God anders kijkt dan de mens. Concentreer dus op de verzen 6-13

De (acht) zonen van Isaï worden één voor één aan Samuël voorgesteld. Eerst Eliab. Samuël is onder de indruk van Eliabs voorkomen en zijn rijzige gestalte en dus overtuigd dat hij zou worden uitgekozen. God denkt er echter anders over. Daarna worden de broers van Eliab aan Samuël voorgesteld: Abinadab, Samma en de vier andere. En elke keer zegt Samuël: "Hem heeft de Heer ook niet uitgekozen" ... Maar, waar is de toekomstige koning dan? Het zal de achtste zoon worden, de kleinste, die de schapen aan het hoeden is. Isaï is vergeten hem te laten roepen. God heeft juist aan hem gedacht. Hij wordt gehaald. Het is David, blond (of roodharig, naargelang de bijbelvertaling), blozend en met een goed voorkomen, maar vast en zeker veel te jong en veel te klein!

Samuël giet de olie over Davids hoofd en vanaf die dag werkt de geest van de Heer op David in. De bijbeltekst zegt ons niets over de reactie van Isaï en zijn andere zeven zonen, maar we kunnen ons hun verrassing en misschien zelfs hun jaloezie gemakkelijk indenken.

1 Samuël 17:1-16.

Enige tijd later verklaren de Filistijnen de oorlog aan Israël. Het ziet er allesbehalve goed uit. Op de ene berg zitten de Filistijnen, op de berg er tegenover, de Israëlieten. De Israëlieten hebben bijzonder weinig wapens (zie 1 Samuël 13:19). Wat kunnen ze tegen dat machtige volk doen? Bovendien worden ze bespot door een soort reus.

Verwijs nu naar de activiteit aan het begin. Laat de Junioren zich bewust worden van de kracht van deze man en de indruk die hij wel op de Israëlieten heeft moeten maken. Nog erger, Goliat die goed weet hoe sterk hij is, zegt bijzonder onaardige dingen tegen de Israëlieten (1 Samuël 17:8) en doet hen een voorstel dat ze onmogelijk kunnen aannemen (1 Samuël 17:9-10). Dit gebeurt zo'n 40 dagen achtereen (1 Samuël 17:16)!

1 Samuël 17:17-28.

En dan verschijnt David. Hij komt zijn drie oudere broers opzoeken. Zij zijn soldaten in het leger van Saul. Hij moet namens zijn vader poolshoogte komen nemen en zien hoe ze het maken. De twee legers maken zich net klaar om de linies te betrekken.

David hoort hoe Goliat de Israëlieten uitdaagt en ziet de Israëlitische strijders de benen nemen. Er heerst paniek. David blijft kalm. Hij hoort en ziet dat God wordt beledigd (1 Samuël 17:26) en dat vindt hij onverdraaglijk! Hij is er ook van overtuigd dat God veel sterker is dan Goliat. David wil de reus bestrijden.

Eliab, zijn oudere broer, wordt kwaad op hem. Hij verdenkt zijn jonge broertje van hoogmoed. Wie denkt hij wel dat hij is? Hij had bij zijn kudde moeten blijven. Eliab vergeet dat God zelfs de kleinsten kan gebruiken.

1 Samuël 17:29-51.

David is niet onder de indruk van de kritiek van zijn broer. Hij wordt aan Saul voorgesteld. Hij is buitengewoon zelfverzekerd en weet koning Saul te overtuigen dat hij Goliath aan kan. David gebruikt twee argumenten: op jonge leeftijd heeft hij leeuwen gedood en, wat belangrijker is, "De Heer zal mij ook redden uit de greep van de Filistijnen" (1 Samuël 17:37). Goliath is niet meer dan een leeuw of een beer en God is hoe dan ook de sterkste.

Saul staat David toe om te gaan vechten hoewel hij niet helemaal overtuigd lijkt. Hij wil David beschermen met zijn wapenrusting, maar die is zo zwaar dat David niet eens kan lopen. Hij trekt alles dus snel weer uit omdat hij zich vrij wil kunnen bewegen. Hij verkiest zijn eigen wapens: een slinger, steentjes en zijn stok. Goliath krijgt nog meer minachting voor Israël. Ze sturen een jongetje op me af? Ze spotten met mij! Een stok tegen een zwaard!? Tegenover het zwaard, de lans en het schild van Goliath, stelt David een stok, een steen en zijn grote vertrouwen in God (1 Samuël 17:45).

Laat de Junioren de verzen 45 en 47 lezen en het vervolg vertellen. Lees tot slot samen vers 50.

4. Verwerkingsactiviteit

Een verwerkingsactiviteit heeft maar één doel: het lesdoel nog eens onderstrepen.

Begin zelf op een groot vel papier aan een tekening van David en Goliath. Maak Goliath minstens drie keer zo lang als David.

Vraag nu wat U zou moeten tekenen als u door de ogen van God naar David en Goliath zou kijken. David zal veel groter worden, misschien wel veel groter dan Goliath.

U kunt een verrekijker meenemen en de junioren laten zien dat het verschil maakt door welke kant je kijkt. Groot of klein: het is maar hoe je kijkt.

Conclusie: Soms voelen we ons klein en onbelangrijk. God vindt ons allemaal belangrijk en in zijn ogen zijn we allemaal "groot". De kleine David was in Gods ogen net zo groot als zijn oudere broer!

Welkom
Zang
Gebed
Zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

Vorige week. Weet je nog wat er gebeurde met de verrekijker en/of het meetlint?
Hoe voel je je vandaag: groot als David of klein als Goliat? Is dat een verkeerde vraag? Moet het zijn: klein als David en groot als Goliat? Beide vragen zijn goed? Hoe zit dat dan?
Vandaag gaat het om vriendschap.

2. Activiteit

Maak gebruik van één van de twee mogelijkheden die u hier geboden worden of een activiteit die u zelf bedacht hebt. Maar...doe een activiteit als inleiding!

- a. Leg een aantal foto's uit bladen of kranten op tafel. Laat de junioren om de tafel staan. Vraag: willen jullie alle foto's die je iets over vriendschap vertellen rechts op tafel leggen?
Na enige minuten (laat ze onderling praten en kiezen) stopt u het kiezen. Vraag vervolgens aan elk van de junioren om de foto aan te wijzen die voor hem/haar het meest vertelt over vriendschap. Geef tijd voor toelichting.
- b. Neem de kaartjes met woorden die u heeft voorbereid (zie rubriek materiaal) en plaats ze in een doos of hoed.
Op de muur of op het bord heeft u een stuk behang opgehangen met een verticale streep door het midden. Aan één kant van de streep staat: vriend. Aan de andere kant staat: geen vriend. Vraag de junioren om één voor één een kaart uit de hoed te halen en de kaart op het behang te spelden. Ze mogen zelf kiezen aan welke kant van de lijn. Uiteraard zullen er weer grapjassen tussen zitten die met opzet hun kaart aan de verkeerde kant plaatsen. Mee lachen!

Als alle kaarten zijn opgespeld praat u over de keuze die is gemaakt. Zijn er woorden waarvan "men" denkt dat ze moeten worden verplaatst?

Rond af door te zeggen dat het verhaal van vandaag misschien kan helpen om iets meer te weten te komen over het verschil tussen vriend en vijand.

3. Verhaal

Er zijn vele episoden die de vriendschap tussen Jonatan en David kunnen illustreren. We kiezen voor één centraal verhaal in 1 Samuël 19:1-17

Denk samen na over de vier hoofdfiguren.

Saul: jaloers, angstig, wantrouwend, gewelddadig, verraderlijk

Jonatan: vriendschappelijk, trouw, moedig, diplomatisch

Mikal: trouw, listig, moedig, durft haar vader aan!

David: op de vlucht, afhankelijk van Sauls luimen, vertrouwend op Jonatan.

Misschien zijn de drie scènes wel te spelen.

1. Jonatan en Saul aan tafel. Jonatan die opkomt voor David.
2. Saul die David wil doden met zijn speer.
3. Mikal die David het raam uit helpt.

Als u ervoor kiest om het verhaal te vertellen maak dan ook gebruik van deze drie delen. Vertel ieder stuk als een zelfstandig verhaaltje. Vraag aan het slot van ieder gedeelte... wat nu?

1 Samuël 19:1-7.

Er doen zich verschillende gelegenheden voor waarin de vriendschap van David en Jonatan gevaar loopt. Jonatan zit gevangen tussen zijn vriendschap voor David en zijn genegenheid voor zijn vader. Het volk houdt erg veel van David en Saul reageert daar op met jaloezie. De koning wil David doden (1 Samuël 19:1). Jonatan brengt David daarvan op de hoogte en laat hem vluchten. Daarna bemiddelt hij bij zijn vader: "Jonatan liet zich tegenover zijn vader Saul gunstig over David uit".

- wat zegt hij tegen hem? Hij herinnert hem eraan dat het dankzij David is dat de overwinning op de Filistijnen werd behaald.

Saul luistert naar zijn zoon en komt terug op zijn besluit David te doden.

1 Samuël 19:8-17

Een nieuwe overwinning van David op de Filistijnen maakt Saul woedend. Terwijl de jongeman niet ver van Saul op zijn lier zit te spelen, werpt deze een speer naar hem. David ontwijkt het wapen en ontsnapt aan de dood. Hij verlaat het paleis en zoekt zijn toevlucht thuis bij zijn vrouw Mikal, de dochter van Saul en zus van Jonatan. Mikal redt Davids leven en helpt hem door het venster vluchten.

- welke list verzint zij? 1 Samuël 19:13-14.

- welke uitleg geeft zij aan haar vader? 1 Samuël 19:17.

4. Verwerkingsactiviteit

Ben jij een goede vriend? Een quiz! Geef de junioren een kopie van de Vriendschapsquiz (zie hieronder). Laat ze de quiz ter plekke maken.

Help waar nodig bij het verwerken van de gegevens in de tabel. Via de quiz onderstreept u dat vriendschap betekent:

iemand in zijn/haar waarde laten
opkomen voor die ander
vriendschap betekent dat je zelf vriend *bent*

DE KORTE WEET IK WAT VRIENDSCHAP IS? QUIZ

1. Mijn vriend(in) is boos op één van zijn/haar ouders. Ik zeg:
 - a. Het zijn ook vervelende mensen
 - b. Geeft niet, ik ben er toch
 - c. Dat heb ik ook wel eens

2. Mijn vriend(in) heeft hele vreemde schoenen aan. Ik vind ze niet mooi. Ik zeg:
 - a. Ik wil ook zulke schoenen.
 - b. Die schoenen moet je niet dragen
 - c. Vind je ze zelf echt mooi?

3. Mijn vriend(in) heeft op school afgekeken (gespiekt), Ik zeg:
 - a. ik ga naar de meester/juffrouw
 - b. dat moet je niet doen, dat is niet eerlijk
 - c. je moet wel iets veranderen in je antwoord, anders ziet de meester het

4. Mijn vriend(in) gaat op vakantie. Ik zeg:
 - a. stuur je een kaart?
 - b. Ik zal aan je denken?
 - c. Ik zou niet eens mee willen naar Spanje!

5. Mijn vriend(in) geeft een verkeerd antwoord in klas. Ik zeg:
 - a. dat is wel zo stom!
 - b. Heb je je huiswerk soms niet gemaakt.
 - c. Geeft niet, doe ik ook wel eens

6. Mijn vriend(in) wordt door anderen uitgelachen. Ik...
 - a. loop met hem/haar weg van dat groepje
 - b. lach mee, want ik wil toch wel bij de groep horen
 - c. zeg tegen de groep dat ze moeten ophouden

Hoe heb je geantwoord? Ben je een goede vriend(in). Dat kom je snel te weten door het volgende te doen.

Wat heb je ingevuld: a, b of c? Plaats een cirkel rond je keuze!

Als je voor iedere vraag hebt ingevuld wat je antwoord is, kijk dan hoeveel punten je voor je antwoord hebt gekregen en schrijf dat in het laatste hokje

Vraag 1	Vraag 2	Vraag 3	Vraag 4	Vraag 5	Vraag 6
A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C

Punten?

Vraag 1: a=1	b=3	c=2
Vraag 2: a=1	b=2	c=3
Vraag 3: a=2	b=3	c=1
Vraag 4: a=2	b=3	c=1
Vraag 5: a=1	b=2	c=3
Vraag 6: a=2	b=1	c=3

Heb je 18 punten? Er is geen betere vriend(in)!

Heb je meer dan 12 punten? Je bent een hele goede vriend(in)

Heb je minder dan 12 punten? Denk nog eens na over wat vriendschap is!

Heb je minder dan 8 punten? Je hebt een goede vriend nodig!

Achtergrond en informatie voor gespreksleid(st)er

Het verhaal van David en Jonatan heeft iets ontroerends. De kroonprins staat zijn plaats af aan zijn rivaal en doet dit blijkbaar zonder wrok of haat. Jonatans vriendschap voor David is spontaan en snel tot stand gekomen. Hij heeft hem zien spreken en vechten met Goliath en werd door Davids optreden geraakt. Het gevolg is dat hij zijn gevoelens en bewondering niet onder stoelen of banken steekt. Terwijl er bij Saul nauwelijks een bedankje af kan, geeft Jonatan zijn mantel, wapenrok, zwaard, boog en gordel aan de held van de dag. Hij draagt op

die wijze als het ware zijn hele waardigheid aan hem over. Hij doet afstand van zijn eer door hem de uiterlijke bestanddelen van de kroonprinselijke waardigheid over te dragen. Terwijl Sauls haat ten aanzien van David groeit, ontwikkelt zich parallel daaraan de trouw van Jonatan ten aanzien van de man uit Betlehem. De schrijver deelt het bij verschillende gelegenheden mee:

- Maar Jonatan .. was David zeer genegen. (19:2)
- Jonatans voorspraak bij zijn vader ten gunste van David. (19:4)
- Jonatans accoord gaan om voor zijn vriend te informeren of hij in gevaar verkeert. (20:4-23)
- Jonatan sluit een verbond met David op diens initiatief (20:8)
- Jonatans inzet van zijn leven bij zijn tweede voorspraak voor David. (20:30-34)
-

Het hoeft verder geen betoog dat Jonatans vriendschap voor David onbegrensd was en dat het initiatief meestal van zijn kant kwam. David heeft zich dat later zeer goed gerealiseerd en in de klaagzang om de dood van Jonatan onderstreept hij duidelijk dat hij van niemand zoveel vriendschap en trouw heeft ondervonden dan juist van Jonatan. (2 Samuël 1:17-27)

Hiermee is Jonatan een zeer concreet voorbeeld van naastenliefde. De tekst zegt het dan ook met zoveel woorden:

Jonatan had hem lief als zichzelf. (18:2)

Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. (Leviticus 19:18)

3 STEEDS MAAR VLUCHTEN

Vorbereiding

Leerdoel

Begrijpen dat God met je mee gaat als je het moeilijk hebt

Werkboekje

Omzien bladzijde 14:

Mikal, Raam, Psalm 54:6

Rebussen bladzijde 14:

Saul wordt woedend
Saul gooit een speer naar Jonatan
Jonatan wordt woedend

Rebus bladzijde 15:

diep gat in de bergen

Wie wonen er in de spelonk?

Davids broers en familie
 Mensen die het moeilijk hadden
 Mensen die schulden hadden
 Mensen die verbitterd waren
 Ongeveer 400 man

Rebus bladzijde 16:

Je hoeft geen last op je schouders te dragen

Materiaal

- Foto's of krantenknipsels over vluchtelingen in oorlogsgebieden. Ook internet is een goede vindplaats.
- Een oud kleed of laken waarvan een hoek mag worden afgesneden.

Adviezen

Let op! Het centrale verhaal komt niet uit het werkboek. Laat de junioren dit verhaal, 1 Samuël 24, naspelen. Zie hoe onder lesbehandeling.

Programma

Opening

Welkom
Zang
Gebed
Zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

Weet je nog hoeveel punten je had in de Korte Vriendschaps Quiz?
Zijn Jonatan en David een voorbeeld van goede vriendschap?
Een goede vriend komt voor je op!
Wist je dat je ook een vriend van je vijand kunt zijn? Hoe? Daar gaat het verhaal van vandaag over.

2. Activiteit

Gebruik een minuut of 5 om naar foto's van vluchtelingen te kijken. Stel duidelijke vragen:
Wat zie je op de foto?
Waar gaan die mensen naar toe? Wat laten ze achter? Waarom?
Stel je voor dat jij moest vluchten; wat zou je meenemen? Zou dat kunnen?

David is ook op de vlucht. Nog steeds. Hij woont in een vreemd gebied.

3. Verhaal

N.B. Het vertellen en laten spelen van dit verhaal vraagt grondige voorbereiding.

Begin met het spannend voorlezen van 1 Samuël 24. Vertel de junioren dat ze straks iets gaan doen met dit verhaal.

Lees het helemaal voor. Gebruik uw stem. Fluister wanneer David en zijn mannen spreken. Laat David Saul hard naroeven.

Het verhaal: vertel dat de voortvluchtige David grote aantrekkingskracht uitoefent op mensen. Er zijn meer mensen die Saul beu zijn. Langzaamaan groeit de groep uit tot zo'n 400 man. Er zit familie bij (die zijn natuurlijk ook niet veilig voor Sauls soldaten!), maar ook mensen die iets anders te vrezen hebben. Ze wonen samen in een grottencomplex in de streek van Adullam.

De schuilplaats van zo'n grote groep hou je niet lang geheim. Vraag aan de junioren waarom niet? Mogelijke antwoorden: er moet voedsel worden gekocht of gestolen in de omgeving. Mensen hebben water nodig. Toevallige passanten zullen iets zien. Spionnen doen hun werk. Het duurt dus niet lang voordat Saul weet waar David is. Adullam wordt verlaten en de groep zoekt veiligheid in het woud van Cheret.

Saul omsingelt Davids bende. Maar hij weet te ontkomen.

In het verhaal ben je nu aangeland in de spelonken van Engedi, vlak bij de Dode Zee. Laat de junioren de rest van het verhaal uit 1 Samuël 24 spelen!!

Neem een deken, lap of laken waarvan een stuk mag worden afgesneden. Kies iemand uit om Saul te spelen en geef hem/haar de deken als mantel. Verstop de rest van de groep in een hoek van de kamer/het lokaal.

Speel de scène waarin David zijn koning kan doden en het niet doet. Hij snijdt alleen een stuk van de koningsmantel af. Zorg ervoor dat het stuk al grotendeels in doorgeknipt en slechts met enkele steken nog vast zit.

Wanneer David het stuk mantel heeft afgesneden, stopt u het spel. U vraagt; wat heeft David nu gedaan?

Sauls leven gespaard...

Een stuk van zijn mantel afgesneden als bewijs dat hij Saul niet wil doden

Heeft David nu toch een stukje van Sauls koningschap? Zou dit lapje een soort “belofte” zijn, een vooruitwijzing?

Laat de groep nu verder gaan met het spel.

Saul loopt weg. Als hij op veilige afstand is roept David hem na (vers 9-16) Dat is een lang stuk. Misschien moet het ingekort door de speler het in eigen woorden te laten doen.

Saul reageert. Als hij het stuk mantel ziet dan schrikt hij. Laat nadruk leggen op vers 21!!! Het koningschap is in jouw handen! Laat David nu kijken naar het lapje stof.

4. Verwerkingsactiviteit

Vraag: hoe voelt Saul zich als hij David ziet staan met een stuk van de koningsmantel?

Als je dat door een lichaamshouding moest uitbeelden, hoe zou je dat dan doen. Welke lichaamshouding past bij Sauls gevoel?

Heb je zelf wel eens zo'n houding aangenomen.

Zou je Saul willen helpen?

Wat zou je dan

- a. doen?
- b. tegen hem zeggen?

Saul gaat gewoon door met zijn strijd tegen David. Hij weet niet van ophouden. Jammer. Zo raakt hij ver weg van God.

Achtergrond en informatie voor gespreksleid(st)er

1 Samuël 24 is een boeiend verhaal. Elke lezer volgt met spanning en ingehouden adem de gebeurtenissen op de voet. Saul is teruggekeerd van de strijd met de Filistijnen en gaat nu jacht maken op zijn rivaal David die zich als een vogelvrijverklaarde met zijn mannen in onherbergzame streken moet ophouden.

Saul, die zich niet bewust is van Davids aanwezigheid in de grot, gaat er zijn natuurlijke behoefte doen (vers 4). Davids mannen vinden dat dit de kans van Davids leven is. God heeft Saul in zijn macht gegeven (vers 5). Hij kan met hem doen wat hij wil. David staat dan ook op en begeeft zich geruisloos naar zijn koning en snijdt een stuk van diens mantel af. Davids hart bonst, omdat hij zich realiseert dat hij de hand heeft geslagen aan zijn heer de koning. Volgens de opvattingen van die tijd (en soms nog in het oosten) raak je iemands kleding niet aan omdat je daarmee ook de persoon raakt.

Verder laat David Saul ongemoeid. Hij denkt er niet aan de “gezalfde des Heren” te doden. Deze uitspraak wordt tot driemaal toe herhaald.. De “gezalfde des Heren” is onaantastbaar. Davids soldaten lijken daar anders over te denken. Ze vinden zijn houding passief en maken zich klaar om Saul alsnog te overvallen. David verhindert dat (vers 8).

Saul verlaat de grot zonder te weten wat hem is overkomen. Wanneer hij op enige afstand is komt ook David naar buiten en roept hem na. Zijn uiteenzetting heeft iets ontroerends. Hij pleit voor zijn onschuld. Hij vertelt dat hij de koning in zijn macht heeft gehad, maar gehandeld heeft met respect voor een “gezalfde” vorst.

“...maar ik spaarde u” (vers 11)

”... ik zei: ik zal mijn hand niet slaan aan mijn heer.” (vers 11)

”Zie eens mijn *vader*”(vers 12)

”...dat ik geen kwaad of muerij in de zin heb.” (vers 12)

”mijn hand zal echter niet tegen u zijn.” (vers 13)

”mijn hand zal tegen u niet zijn.” (vers 14)

Verder roept hij God op als rechter tussen hen beiden. Dit tot tweemaal toe. David wil Saul er kost wat kost van overtuigen dat hij een trouw onderdaan is. Om zijn loyaliteit te onderstrepen noemt hij zichzelf een dode hond (het meest verachte dier in die tijd) en een vlo.

Na deze lange speech antwoordt Saul met tranen in zijn ogen (vers 17). Hij noemt David zijn zoon. Terecht want David is inderdaad zijn schoonzoon. In het verhaal heeft dit natuurlijk een diepere betekenis: een koningszoon heeft recht op de troon! Saul zegt het nu zelf! Saul is ondersteboven van het feit dat David, nu hij hem binnen handbereik had, niet heeft toegeslagen. “Gij zijt rechtvaardiger dan ik, want gij hebt mij goed gedaan, terwijl ik u kwaad gedaan heb, gij hebt heden getoond, hoezeer gij mij hebt goed gedaan.” (vers 18). En naar alle waarschijnlijkheid zegt Saul met een oprecht hart dat de Here David moge belonen.

Saul lijkt te weten dat het koningschap David toebedeeld zal worden. De koning is innerlijk verscheurd. Aan de ene kant weet hij dat God hém verworpen en David verkozen heeft. Aan de andere kant doet hij zijn uiterste best David uit te schakelen. Saul heeft geen vrede met zichzelf. Hij erkent zijn verlies maar kan er niet mee leven. In sommige situaties is hij zo eerlijk om zijn nederlaag te erkennen. Dit is één van die momenten. Terwijl hij die helderheid van geest bezit, pleit Saul voor het behoud van zijn nakomelingschap. In de strijd om de macht is het niet ongebruikelijk om alle troonpretendenten te laten doden. Saul vraagt aan David om zijn zonen te sparen. David zweert het hem en de rest van het boek Samuël verhaalt dan ook Davids trouw aan zijn eed.

4 ABIGAÏL

Vorbereiding

Leerdoel

Begrijpen dat geweld niet helpt. In je boosheid kan je God wel eens vergeten

Werkboekje

Abigaïl betekent (bladzijde 18): Mijn vader is vreugde (of: mijn vaders vreugde!)
Nabal betekent: Dwaas
Hebreeuws voor vader: Abba vader u alleen.....(Ab is hebreeuws voor Vader)

Wat wordt er op de ezels geladen? (bladzijde 19)

200 broden
2 kruiken wijn
5 gebraden schapen
50 kilo koren
100 rozijnenkoeken
200 vijgenkoeken

De moeilijke vraag op bladzijde 20: het antwoord vind je in wat Abigaïl zegt in 1 Samuël 25:29. Ze zal toch Davids gevecht met Goliath in gedachten hebben gehad toen ze dat zei?

Materiaal

- Rozijnenkoeken of vijgenkoeken (zelf maken?)
- Foto of tekening van een witte (vredes)duif

Adviezen

Maak gebruik van het materiaal. Er gaat niets boven tasten, proeven en zien om iets te leren. Wat ze ervaren beklijft beter dan wat ze alleen maar horen.

Zorg ook deze week weer voor een activiteit aan begin of einde van de les.

Probeer je in te leven in Abigaïl die probeert te overleven tussen twee “dwazen”.

Programma

Opening

Welkom
Zang
Gebed
Zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

Even terugblikken met de junioren.

Weet je nog wat Saul deed toen Jonatan het opnam voor David? Hij gooide een speer naar zijn eigen zoon!! Wat deed David toen hij Saul had kunnen doden in de grot bij Engedi? Hij liet hem gaan!

Saul werd vreselijk kwaad en kon zichzelf niet meer beheersen; hij had geen oog meer voor het feit dat hij de “gezalfde van de Heer” was en zich dus rechtvaardig moest gedragen.

Deze week een verhaal waarin David (de nieuwe gezalfde van de Heer) door boosheid vergeet wie en wat hij is. Hij wordt er door een vrouw aan herinnerd dat hij Gods wil moet doen.

2. Activiteit

Laat een foto zien van een witte (vredes)duif. Vraag:

Wat zie je?

Wat denk je: hoe zou zo'n duif aanvoelen in je handen?

Heb je zo'n duif wel vaker gezien? Waar dan? Laat vertellen.

Noem eens wat woorden die bij zo'n duif passen:

Waarschijnlijk krijgt u woorden te horen als: zacht, wit, lief, vrede,

Noem zelf eens wat contrastwoorden: hard, kwaad, boos, oorlog. Passen zulke woorden bij zo'n foto?

De duif is een teken van vrede.

Deze week gaan we een verhaal lezen over een soort vredesduif. Ze heet Abigail.

3. Verhaal

Een ruzie

Vraag aan de Junioren om 1 Samuël 25:2-11 te vertellen. Herinner hen eraan dat David zich nog steeds voor Saul verstoep.

- wat vinden ze van de reactie van Nabal? Lees 1 Samuël 25:3.

In vers 6 zegt David tegen zijn mannen om Nabal vrede toe te wensen terwijl dit bezoek eigenlijk de oorlog verklaart!

Davids wraak

David raadpleegt God niet en handelt zonder te denken. Hij is niet meer dezelfde man als in de grot van Engedi. Hij wil zich wreken en trekt met 400 man naar Nabal om 'zijn rekening te vereffenen'. David voelt zich vernederd door Nabals minachting. Hij wil niet als landloper behandeld worden. (1 Samuël 25:10-11).

David staat op het punt een grote fout te begaan.

Abigaïl als vredesboodschapper

Een knecht van Nabal vertelt Abigaïl wat er aan de hand is. Hij gaat ervan uit dat zij het huis van Nabal uit deze wanhopige situatie zal weten te redden. Het moet snel gebeuren!

- welke oplossing vindt Abigaïl dan? Antwoord: 1 Samuël 25:18, 19.

Er staat niet bij hoeveel tijd ze besteedt aan al de voorbereidingen, maar het zal snel zijn gegaan. Het geschenk is groot. Er valt immers veel goed te maken.

Wanneer Abigaïl en David oog in oog staan begint ze meteen te spreken. Zij gooit zich voor Davids voeten en houdt een lange uiteenzetting met overtuigende argumenten. Kunnen de junioren de argumenten ontdekken in 1 Samuël 25:24-31?

- zij neemt de schuld op zich.
- zij vraagt aan David om Nabal als ontoerekenbaar te beschouwen. Hij is immers gek.
- zij toont David dat God haar stuurt om hem te verhinderen wraak te nemen en een grote fout te begaan.
- zij biedt hem en zijn mannen al deze geschenken aan.
- zij vraagt hem om vergeving.
- zij erkent Davids koningschap en zijn succes dat hij aan Gods hulp heeft te danken.
- zij doet beroep op het schuldgevoel dat David zou hebben als hij Nabal zou doden.

Wat heeft Abigaïl aan het slot van het verhaal allemaal bereikt met haar optreden?

- Zij redt zo het leven van haar man
- Ze redt haar bedrijf, personeel en haar eigen leven.
- Zij redt David van een ondoordachte handeling.
- op een verfijnde manier bereidt ze zichzelf een plaats voor in Davids koningschap

David laat zich overtuigen. Hij prijst God dat hij Abigaïl op zijn weg heeft gevonden (leertekst). Bovendien prijst hij haar voor haar gezonde verstand en haar kordate optreden. Enige tijd later gaat Nabal aan een hartaanval dood en trouwt David met haar.

Het verhaal leent zich voor een aantal *lessen*.

Als je boos bent doe je soms verkeerde dingen waar je later spijt van hebt.

Probeer eerst je boosheid te laten zakken voordat je reageert.

Reageer niet met boosheid (zoals Nabal) maar met zachtheid (zoals Abigaïl)

Tenslotte kan er een vergelijking worden gemaakt tussen Abigaïl en Jezus.

4. Verwerkingsactiviteit

Deel de rozijnenkoeken uit. Vraag de junioren aan hun ouders te vertellen waarom ze de koeken hebben meegekregen. Het zijn koeken uit het verhaal van Abigaïl. Abigaïl betekent: mijn vaders vreugde/mijn vreugde is vader. Abigaïl heeft haar hemelse Vader veel vreugde gegeven toen ze David tegemoet ging en hem overtuigde dat hij Gods wil moest doen en niet de zijne. Abigaïl was een vredesduif.

Achtergrond en informatie voor gespreksleid(st)er

De schrijver confronteert de lezer met drie sterke persoonlijkheden: David, Nabal en Abigaïl. De twee mannen worden getekend als tegenstanders, de vrouw speelt een bemiddelende rol.

Wanneer David zijn metgezellen naar Nabal stuurt om een tegemoetkoming te vragen voor vrijwillig uitgevoerde diensten ter bescherming van Nabal en de zijnen, krijgt hij een botte weigering. David wordt belachelijk gemaakt en versleten voor een zwerver. Dit is te veel voor David. Hij zal kwaad met kwaad vergelden.

Abigaïl is het die het kwaad doorbreekt. Zeer verstandig begeeft ze zich met de nodige giften naar David en smeekt hem tot bezinning te komen. Van haar man zegt ze: hij is een man van niets (dit is de letterlijke betekenis van de naam Nabal).

“ een man van niets
aan Nabal
want zo als zijn naam is,
is hij
Nabal heet hij
en een dwaas is hij” (vers 25)

Haar verdere betoog zit uitstekend in elkaar. Ze beklemtoont dat David geen rekening moet houden met haar man. Deze is immers een nietsnut (wat had Nabal ook weer over David gezegd?). Ze stelt dat God David ervoor heeft bewaard (alsof David inderdaad al besloten had van zijn wraakoefening af te zien - handig geformuleerd!) bloedschuld op zich te laden (vers 26) en hem er van weerhouden heeft het recht in eigen hand te nemen!

Vervolgens vraagt zij vergeving voor haar brutaliteit. Dan zegt ze dat de Here God David in de toekomst zal zegenen omdat hij Gods opdrachten uitvoert (de oorlogen des Heren) en omdat er bij hem geen kwaad gevonden wordt. Ze maakt het David bijna onmogelijk om nog wraak te nemen op Nabal.

Er volgt nog meer. Zij stelt het volgende: als God u beschermt, kunt u toch het recht niet in eigen handen nemen. Dat betaamt een toekomstige koning niet! David is een verstandig man en heeft haar boodschap goed begrepen.

David keert terug naar zijn schuilplaats en Abigaïl gaat naar huis. Wanneer Nabal hoort wat er gebeurd is, krijgt hij een hartaanval. David hoort ervan en concludeert onmiddellijk dat het kwade zichzelf heeft gestraft. Hij ziet daar de hand van God in. Het zal niemand verrassen dat Abigaïl één van de vrouwen van David wordt (40)

5

SAUL STERFT

Vorbereiding

Leerdoel

Begrijpen dat luisteren naar de Heer betekent dat je ook werkelijk leeft naar zijn wil.

Werkboekje

N.v.t.

Materiaal

- Krantenadvertenties van waarzeggers, astrologen e.d.
- Een horoscoop uit een weekblad of ander magazine.

Adviezen

Raak niet verward in een gesprek over allerlei occulte zaken. U handelt dat af aan het begin door de aandacht te vestigen op krantenadvertenties en horoscopen. Het is een fascinerende “wereld” voor kinderen. Ze leven nog deels in een wereld van wens en magie: “als ik koning was dan.....”. Harry Potter en dergelijke romanfiguren hebben grote aantrekkingskracht. Op zich is dat niet erg. Kinderen gebruiken zulke boeken, films en fantasieën om hun wensen en dromen te toetsen aan de werkelijkheid. Vaak is het ook een manier om het kwaad en de angst te bezweren.

Deze week kunt u in de activiteit aan het begin iets zeggen over de plek die de Bijbel geeft aan zulke verschijnselen. In Deuteronomium 18 wordt met nadruk gezegd dat alleen God betrouwbare kennis heeft van de mens, de dood, de toekomst enz. Wie God kent en vertrouwt heeft geen andere bron van informatie of troost nodig. Stel dus de geborgenheid in God tegenover de schijnzekerheid van de horoscoop en waarzeggerij. Laat het daar dan bij en duik het verhaal in.

Programma

Opening

Welkom

Zang

Gebed

Zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

Vraag nog even naar de rozijnenkoeken en of de ouders hebben begrepen waarom ze de koeken hadden meegekregen. En...waren ze lekker?!

Deze week een verhaal over iemand die de toekomst wilde weten.

2. Activiteit

Zie de rubrieken materiaal en adviezen.

Leg de advertenties en horoscopen op tafel. Laat ze lezen. Misschien is het goed om uw eigen horoscoop voor te lezen.

Weten de junioren wat een horoscoop is?

Kennen ze hun sterrenbeeld?

Lezen ze wel eens een horoscoop in hun lijfblad?

Denken ze dat je de toekomst kan voorspellen door het “lezen” van de sterren of door het “lezen” van een hand?

Waarom wel? Waarom niet?

Zou je willen weten wat de toekomst brengt? Waarom dan?

Denk je dat iemand het echt weet?

Nu dus het verhaal van iemand die de toekomst wilde weten.

3. Verhaal

God is stil

1 Samuël 28:1-8.

De Filistijnen staan op het punt om Israël aan te vallen, Saul is bang en weet niet wat hij moet doen. Samuël is dood en hij kan hem niet meer om raad vragen. Hij richt zich tot God, maar God antwoordt hem niet.

- waarom reageert God niet?

Saul heeft God verlaten. Hij luistert al lang niet meer naar God en handelt zoals het hem zelf goed lijkt. God laat hem daarmee door gaan...

Saul wil weten of de oorlog goed zal aflopen. God spreekt niet meer en daarom zoekt hij naar een andere manier om de toekomst te weten te komen. Waar komt hij terecht? 1 Samuël 28:8. Dat is vreemd, want aan het begin van zijn regering heeft hij alle waarzeggers het land laten uitzetten. Gelooft hij in wat deze mensen zeggen?

Men kan niet met de doden spreken want de Bijbel zegt ons dat zij slapen en dat zij niet weten wat er gebeurt (zoek op: Prediker 9:10 – Johannes 11:12-15).

Wat zegt de Bijbel over mensen die doden raadplegen? (Deuteronomium 18:9-13 - Leviticus 19:31; 20:6, 27).

De waarzegster

1 Samuël 28:9-25.

Saul zoekt dus een oplossing voor zijn problemen. Hij verkleedt zich (zodat men niet ziet dat hij de koning van Israël is!) en gaat 's nachts naar een waarzegster toe.

De waarzegster is doodsbang want ze heeft Saul herkend. De koning haalt haar over om de dode Samuël toch maar op te roepen.

Wat ziet de vrouw?

Wat krijgt de koning te horen? 1 Samuël 28:14, 15, 18, 19).

Het is een boodschap met verwijten, veroordeling en de aankondiging van een nederlaag.

Een ellendig einde

1 Samuël 31.

Zoals voorzien vallen de Filistijnen de Israëlieten aan en achtervolgen zij hen tot in het Gilboagebergte. De Filistijnen winnen. Zij achtervolgen ook Saul en zijn zonen. Drie van de zoons worden gedood: Abinadab, Malkisua en Jonatan, Davids trouwe vriend. Saul wordt zwaar gewond.

Hoe reageert koning Saul? (1 Samuël 31:4).

Hij pleegt zelfmoord. Hij heeft geen hoop meer. Hij weet niet meer in wie hij moet geloven. Hij is alleen. Hij is overwonnen. Hij is ver van God verwijderd. Wat een droevig einde voor de man die door God was uitgekozen! Iedereen in Israël slaat op de vlucht (1 Samuël 31:7). De Filistijnen bezetten de steden van de Israëlieten. Ze hakken Sauls hoofd af (de trofee van de overwinnaars, herinner aan David en Goliath). De Filistijnen denken dat hun goden hebben overwonnen (1 Samuël 31:9). Door Sauls ontrouw wordt de God van Israël vernederd en bespot.

4. Verwerkingsactiviteit

Laat twee junioren een toneelstukje opvoeren.

Kees komt thuis. Gooit zijn tas midden in de kamer en loopt door naar de keuken. Moeder zegt terwijl Kees doorloopt.

Kees, ruim je eerst je tas even op voordat je gaat....

Kees antwoordt terwijl hij wegloupt...mm mm

Moeder: heb je me gehoord?

Kees: mm mm

Vraag: heeft Kees zijn moeder gehoord?

Hij heeft misschien wel gehoord, maar niet echt geluisterd of gehoorzaamd. Lijkt Saul op Kees?

Achtergrond en informatie voor gespreksleid(st)er

1 Samuël 28:1-3 schetsen de achtergrond waartegen het verhaal van Sauls bezoek aan Endor moet worden gelezen en begrepen. De Filistijnen maken zich op om Israël aan te vallen. Samuël is niet langer in leven. De mededeling dat ‘Saul ...de dodenbezweerders en de waarzeggers uit het land (had) verwijderd’, lijkt ongerijmd. Pas later in het verhaal ontdekken we waarom deze mededeling wordt gedaan.

Samuël is dood. Er is geen profeet meer aan wie Saul raad kan vragen. In zijn radeloosheid denkt de koning de “geest” van de profeet te kunnen laten oproepen. Het is van belang om de dramatiek van het verhaal ongemoeid te laten. Of er nu wel of geen “echte” Samuël verschijnt doet niet ter zake. Feit is dat Saul zich laat leiden door wat er gebeurt.

Buiten het verhaal om is het nuttig te weten dat:

- Leviticus 19:31 verbiedt de geesten van doden op te roepen.
- De geesten van doden weten niets en zijn niet actief in het dodenrijk, maar slapen (Prediker 9:10); Johannes 11:12-15).

6 HET NIEUWE STAATSHOOFD

Vorbereiding

Leerdoel

Wachten op wat je toekomt is niet zwak.

Werkboekje

Puzzel op bladzijde 26: Juda

Rebus op bladzijde 27: Isboset

Materiaal

- Twee hard gekookte eieren, een rauw ei, een dienblad/serveerblad met opstaande randen en een keukendoekje.
- een duidelijke landkaart om de verdeling van de stammen te laten zien.
- een stel kaarten van 15 x 10 cm waarop u een aantal teksten uit de Bijbel heeft geschreven. Zie voor toepassing de rubriek: verwerkingsactiviteit. Teksten die u op de kaarten kan schrijven:

Bega geen moord (Deuteronomium 5:17)

Beschuldig niemand zonder bewijs (Deuteronomium 5:20)

Heb uw vijanden lief (Matteüs 5:43)

Oog om oog tand om tand (Matteüs 5:38)

Smee Gods zegen af over hen die u vervolgen (Romeinen 12:14)

Wees blij met wie blij zijn en verdrietig met wie verdrietig zijn (Romeinen 12:15)

Neem geen wraak, maar laat God rechter zijn (Romeinen 12:19)

Adviezen

Blijf de lessen goed voorbereiden. Het is waar dat er vaak veel tijd gaat zitten in de activiteiten, het voorbereiden van het materiaal en het “doen” van de activiteit. Soms lijkt dat ten koste te gaan van de inhoud van de les. Bedenk echter dat junioren het beste leren door dingen zelf te doen en zien en ervaren. Als u het leerdoel, het verhaal en de activiteiten voor de junioren met elkaar verbindt blijft er heel veel hangen van wat u met de les beoogt.

Programma

Opening

Welkom
Zang
Gebed
Zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

Weet je nog wie Saul in Endor zocht? Heeft hij te horen gekregen wat hij wilde? Hoe is Saul aan zijn einde gekomen?

Vanaf nu gaan we het leven van David volgen.

2. Activiteit

Zet een dienblad met opstaande randen op tafel. Leg er een keukendoekje naast. Zeg niets over dit materiaal. Laat aan de Junioren drie eieren zien: twee hardgekookt en één rauw. Op ieder ei heeft u een teken aangebracht. Dat zorgt ervoor dat u het rauwe ei kunt herkennen (als het goed is!) Vraag aan de junioren:

Wat is het verschil tussen deze drie eieren? Schijnbaar niets.

Sla nu zelf één hardgekookt ei hard genoeg op het dienblad/serveerblad zodat het blijft staan. Geef één van de junioren het volgende hardgekookte ei en vraag haar/hem om ook dit met een klap op tafel te zetten. De kans is groot dat de groep achterdochtig wordt. Laat die achterdocht maar bestaan. Uiteindelijk is er wel een durfal die het doet! Ze hopen natuurlijk op een zacht ei. Jammer als dat niet gebeurt. Sla vervolgens zelf het zachte ei kapot (gecontroleerd natuurlijk!).

Er is dus toch verschil!. Het harde ei blijft staan. Het zachte ei loopt weg. Toch bevat het breekbare ei leven en is het schijnbaar sterke ei dood.

Vraag: ken je de uitdrukking, “je bent een zacht eitje”? Zie je nu wat ermee wordt bedoeld?

Laat de Junioren zich uitspreken. Wie iets onaardigs terugdoet lijkt op het eerste gezicht veel sterker en dikwijls zijn zij er nog trots op! Wie goed doet lijkt zwak.

David doet het goede en lijkt dus zwak. Toch.....

3. Verhaal

Het begin van Davids koningschap is niet zonder problemen. Probeer de junioren te betrekken bij het verhaal door het zo spannend mogelijk te vertellen. Daarbij is het goed om de lijn van het verhaal in je hoofd te hebben.

- a. David is in Siklag. Hij weet nog niet dat Saul dood is.

- b. Er komt een boodschapper die vertelt dat Saul op het slagveld is gesneuveld. De man heeft Saul dood aangetroffen, maar zegt tegen David dat hij de koning op eigen verzoek heeft gedood.
- c. David reageert boos en verdrietig. De boodschapper wordt voor straf gedood.
- d. Klaaglied van David
- e. David verhuist naar Hebron.
- f. De stammen in het noorden van Israël willen David niet als koning. Isboset heeft de naam koning van het noorden te zijn, maar in werkelijkheid is het Abner.
- g. Noord en zuid staan tegenover elkaar.

David heeft zich al tien jaar verborgen omdat Saul hem wil doden. Hij heeft verscheidene keren de gelegenheid gehad om wraak te nemen en Saul uit de weg te ruimen, maar heeft dat niet gedaan. Hij heeft respect getoond aan de man die God heeft uitgekozen. David heeft de troon niet veroverd, maar gekregen.

De rouw van David

2 Samuël 1.

David hoort dat Saul dood is. Hij zal nu eindelijk koning worden. Hij is eindelijk van zijn vijand af,

- hoe reageert hij wanneer een boodschapper hem de dood van Saul en zijn drie zonen aankondigt?

Hij huilt, vast en rouwt. Niets in zijn houding geeft aan dat hij blij is, integendeel. De boodschapper die David het nieuws brengt denkt er voordeel bij te hebben door te vertellen dat hij Saul gedood heeft. Hij hoopt op een beloning. Maar dat gebeurt niet, integendeel: hij wordt zwaar gestraft.

David's verdriet over Jonatan en Saul is groot. De taal van het rouwlied, 2 Samuël 1:23-27 is waarschijnlijk wat te verheven voor junioren. Toch is het goed stil te staan bij verdriet en de manieren waarop we dat uiten.

David alleen koning van Juda

2 Samuël 2.

David gaat naar Hebron. De mannen van de stam Juda erkennen hem als koning (leertekst). David aanvaardt deze beperking en zal nog zeven jaar moeten wachten voordat hij koning over heel Israël wordt.

Maar al gauw beginnen de problemen voor David. Saul is dood, maar zijn legeraanvoerder Abner leeft nog!

- wat besluit Abner te doen? (2 Samuël 2:8)

Isboset, de zoon van Saul, is nu koning over de andere stammen van Israël en stelt zich als een vijand van David op. Duid de plaatsen van de verschillende stammen aan op de landkaart.

- is dat wat God heeft voorzien?

God heeft David uitgekozen als koning over heel Israël. Abner heeft een staatsgreep gedaan! Maar David neemt ook nu geen wraak. Hij wacht zeven en een half jaar.

4. Verwerkingsactiviteit

U heeft een aantal beschreven kaarten (zie rubriek: materiaal) in een hoed of doos gedaan. Op tafel heeft u twee kaarten neergelegd: op één daarvan staat NET ALS DAVID op de andere NIET ALS DAVID. Vraag de junioren om één voor één een kaart uit de hoed/doos te pakken, voor te lezen en te beslissen in welke rij ze de kaart zullen neerleggen: NET ALS DAVID of NIET ALS DAVID.

Ter informatie: alle kaarten horen thuis onder NET ALS DAVID.

Vraag: we kennen iemand uit het Nieuwe Testament op wie David lijkt, wie is dat?

7 KONING DAVID

Vorbereiding

Leerdoel

Je moet onrecht bestrijden.

Werkboekje

Naam in de rots bladzijde 31: Jeruzalem

Materiaal

Neem een aantal kleine voorwerpen mee naar het gesprek. Klein genoeg om in een A4 envelop te passen. Te denken valt aan een haarspeld, verschillende gekleurde knikkers, enkele ansichtkaarten, een sleutel enz.

Vergeet de envelop niet!

Adviezen

Programma

Opening

Welkom
Zang
Gebed
Zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

David woont in Hebron. Hij is koning over de stam Juda. In het noorden zijn tien stammen die hem niet als koning willen hebben. Daar zit Isboset op de troon, maar is de echte macht in handen van generaal Abner.

Deze week zien we hoe David toch nog koning wordt van alle stammen

2. activiteit

Hierboven (rubriek *materiaal*) ben je gevraagd een aantal kleine voorwerpen mee te nemen en een grote envelop.

- Leg de voorwerpen op tafel naast de envelop.
- Vraag een van de groepsleden om het lokaal even te verlaten. Dit is junior A.
- Vraag twee leden van de groep om goed te kijken terwijl je drie voorwerpen in de envelop stopt.
- Vraag de junior die buiten het lokaal staat om weer binnen te komen.
- Leg uit dat de twee junioren die goed hebben toegekeken wat jij in de envelop hebt gestopt, nu gaan vertellen wat er in de envelop zit. Vertel ook dat één van hen zal liegen. Wie van de twee weet je niet.
- Laat de twee hun verhaal doen.
- Junior A moet er achter zien te komen wat er in de envelop zit en wie er liegt.

Waarom dit spelletje? Het verhaal van vandaag is een verhaal van leugen en bedrog. Hoe kom je er achter wat de waarheid is? Hoe weet je dat mensen eerlijk zijn? Het spel laat zien hoe moeilijk het is. Zou David dat ook moeilijk hebben gevonden?

3. Verhaal

De opeenvolging van gebeurtenissen is als volgt:

- a. David is in Hebron. Hij is koning van Juda.
- b. In het noorden is generaal Abner bezig om zijn koning Isboset te verraden. Hij wil de tien stammen (en de stam Benjamin) aan David “geven”.
- c. Abner gaat naar Hebron om het plan uit te leggen. Hij komt met twintig afgevaardigden
- d. David laat Abner weer vertrekken.
- e. Joab, Davids belangrijkste generaal, is woest dat Abner is geweest en zonder meer heeft kunnen vertrekken. In het verleden is de broer van Joab, door Abner gedood.
- f. Wat doet Joab. Hij stuurt boodschappers achter Abner aan en vraagt hem om terug te keren naar Hebron. Abner denkt dat David nog iets wil regelen. Hij komt terug en wordt door Joab opgewacht en gedood.
- g. In het noorden horen ze dat Abner niet meer leeft. Twee mannen denken er beter van te worden en vermoorden Isboset, de koning.
- h. David straft de twee. Alle stamhoofden komen naar Hebron en David wordt eindelijk koning van alle stammen.
- i. Als hoofdstad kiest hij Jeruzalem. De stad wordt veroverd en David bouwt er een paleis.

Probeer dit verhaal zo spannend mogelijk te vertellen. Dat kan het beste als je het grondig hebt doorgelezen in de Bijbel en het daarna uit je hoofd aan de junioren vertelt.

Wanneer de laatste woorden van het verhaal hebben geklonken is het tijd om met de junioren het gedrag van de verschillende mensen te bekijken.

Hoe reageren de junioren op het gedrag van:

Abner die zijn koning verraadt

Joab die eigenlijk ook zijn koning verraadt door wraak te nemen.

De twee mannen die denken dat ze David helpen door een ander te vermoorden.

David die de moordenaars straft, Abner ontvangt en laat gaan.

Probeer de handelingen in het verhaal om te zetten in situaties in het leven van de junioren.

Zijn er Abners en is er een Joab in hun leven? Kennen ze zulke mensen/kinderen?

Zou je iemands als David vertrouwen? Ken je iemand in je eigen omgeving die op hem lijkt?

Achtergrond en informatie voor gespreksleid(st)er

David in het zuiden en Isboset (Abner) in het noorden bewaren een gewapende vrede. Maar op een dag zoeken Abner en zijn troepen ruzie met Joab, de generaal van David. Zij ontmoeten elkaar bij Gibeon waar zich een hevige strijd ontketent. Joab overwint, maar de oorlog tussen de twee legers duurt lang. Davids leger is het sterkste. Maar... in de strijd sneuvelt Asaël. Hij is de broer van Joab (Davids generaal) en wordt door Abner (Isbosets generaal) gedood. Dat zal later tot problemen leiden.

Abner en Isboset maken ruzie. Isboset is een zwakke koning die niet tegen zijn generaal is opgewassen. Er ontstaat ruzie:

6 Tijdens de oorlog tussen het koningshuis van Saul en dat van David werd Abner steeds meer de sterke man in het koningshuis van Saul. 7 Nu had Saul een bijvrouw gehad: ze heette Rispa en was een dochter van Ajja. Op een keer vroeg Isboset aan Abner: 'Waarom hebt u geslapen met de bijvrouw van mijn vader?' 8 Deze vraag maakte Abner razend en hij antwoordde: 'Ben ik soms een vuile hond die heult met Juda? Tot nu toe heb ik Saul, zijn koningshuis, zijn broers en zijn vrienden altijd trouw gediend, en u heb ik niet in handen van David laten vallen. En nu komt u mij verwijten maken over een misstap met een vrouw! 9 God mag mij zwaar straffen als ik niet zorg dat David krijgt wat de Heer hem plechtig heeft beloofd. 10 Ik zal me ervoor inzetten om het huis van Saul het koningschap te ontnemen en David op de troon te brengen, zowel in Israël als in Juda, van Dan in het noorden tot Berseba in het zuiden!' 11 Isboset durfde niets terug te zeggen, zo bang was hij voor Abner.

Abner laat zich niet licht beledigen en ontketent een revolutie. Hij gaat onderhandelen met de stamoudsten en met David. David weet aan welke kant zijn brood geboterd is en laat Abner min of meer in het geheim naar Hebron komen (2 Samuël 3:20). Hij biedt hem een feestmaal aan en Abner 'vertrekt in vrede' (dit komt twee keer in de tekst voor: vers 21 en 22).

Joab reageert echter helemaal niet zoals David. Hij wordt woedend wanneer hij hoort dat David Abner aan zijn tafel heeft verwelkomd. Hij stuurt boodschappers achter Abner aan en lokt hem terug naar Hebron. Eenmaal daar aangekomen wordt Abner door Joab vermoord. Asaël is gewroken.

David verwijt Joab zijn misdaad. Daarna rouwt hij, huilt hij en vast hij. Hij zegt zelfs: "Weet je niet dat er vandaag in Israël een leider, een groot man, is gesneuveld?"

8 OP DE TROON

Vorbereiding

Leerdoel

Begrijpen dat God bij ons wil wonen, maar dat Hij wel heilig is.

Werkboekje

N.v.t.

Materiaal

- Muziekinstrumenten om het zingen te begeleiden.
- Een “verbondskist” .

Adviezen

Wat er gebeurt met Uzza is natuurlijk vreselijk. Het kan aanleiding vormen voor vragen over de goede bedoelingen van mensen, maar ook over de goede bedoelingen van God. Waarom straft God zo snel en plotseling? U zult er niet uitkomen.

Als u het verhaal presenteert als een fout van Uzza, rijst de vraag waarom een goed bedoelde daad wordt afgestraft met de dood.

Als u het verhaal presenteert als een fout van David die de verbondskist had moeten laten dragen door Levieten en niet op een ossenwagen had moeten zetten (zoals de Filistijnen met hun goden deden), rijst de vraag waarom Uzza moet boeten voor Davids fout.

Wellicht is het beter om te concentreren op de Verbondskist als de verbeelding van Gods tegenwoordigheid onder zijn volk. Zie daarvoor de rubriek lesbehandeling.

Programma

Opening

Welkom
Zang
Gebed
Zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

David is koning. Hij heeft daar een paleis laten bouwen voor zichzelf. Nu wil hij dat God ook in die stad komt “wonen”.

2. Activiteit

Plaats een doos (versierd als verbondskist) op tafel. Vraag twee junioren om de deksel er af te halen en er twee “platen met wetsvoorschriften” in te leggen. Vervolgens doen ze de deksel er weer op.

Laat twee andere junioren nu voorzichtig twee cherubs (engelenfiguren) op de kist zetten zodat hun vleugels over de deksel heen reiken en elkaar raken.

Onder die vleugels “ontmoet” God zijn volk.

Is dat net zo als naar de kerk gaan om God te ontmoeten?

Woont God echt in de/een kerk?

Wat bedoelen we dan als we zeggen dat we God in de kerk ontmoeten?

3. Verhaal

Het verhaal van vandaag is te vinden in 2 Samuël 6.

U kunt het verhaal als volgt onderverdelen:

 Davids voornemen (1-2)

 De Verbondskist wordt opgehaald (3-5)

 Uzza sterft (6-8)

 De verbondskist voorlopig opgeborgen (9-11)

 De verbondskist toch nog naar Jeruzalem. (12-19)

Het verhaal vertelt zichzelf. Leg steeds de nadruk op de aanwezigheid van God.

Het gedeelte over Uzza moet u niet proberen uitputtend te verklaren. Welke oplossing u ook denkt te hebben gevonden, altijd zal blijken dat hier iets gebeurt dat zich aan ons waarnemen onttrekt. Blijkbaar is de heiligheid Gods in het geding! In onze tijd kunnen we ons daar nog nauwelijks in verplaatsen. Een God die direct en plotseling straft is niet een God die we aan onze kinderen voorhouden. Laat het dus als een onopgelost probleem bestaan en laat weten dat U God op een heel andere manier ervaart.

Uit het stukje over Obed-Edom (9-11) kunt u vers 11 benadrukken. De vertaling naar de kinderen zal zijn: waar God is daar is zegen! David mag verwachten dat wanneer de Verbondskist eenmaal in Jeruzalem is, hij diezelfde zegen zal ontvangen.

De intocht van de kist in Jeruzalem is één groot feest. David danst! Jeruzalem wordt de stad van vrede: de stad waar de Heer woont en de koning in rechtvaardigheid regeert.

4. Verwerkingsactiviteit

Laat de junioren een cirkel tekenen (of teken er een op een bord). Geef ze een plaatje van de ark, een plaatje van een kroon en een plaatje van “het volk”.

Opdracht: leg elk van de plaatjes op een eigen plek in de cirkel. Waar plaats je de Verbondskist, waar de kroon, waar het volk? Waarom?

Geef tijd om de taak te volbrengen. Indien nodig laat u zien dat u de ark in het midden heeft geplaatst. God in het midden!

9 EEN ANDERE WEG

Vorbereiding

Leerdoel

Begrijpen dat je goede en slechte keuzes kunt maken.

Werkboekje

N.v.t.

Materiaal

- knip zes rondjes van stevig karton. Schrijf op het kleinste rondje: hebzucht. Oplopend naar het grootste rondje schrijft u achtereenvolgens: overspel, leugen, moord, bekeren, vergeven. Zorg ervoor dat het laatste rondje (vergeven) vrij groot is. Rijg de rondjes aan elkaar met draad. Laat ongeveer een meter tussen de rondjes karton. Stop ze in een doos of zak.

Adviezen

Het leerdoel is u bekend. Probeer door middel van de les te laten zien hoe goed het is om goede keuzes te maken en hoe het uit de hand kan lopen als je de verkeerde keuze maakt.

Programma

Opening

Welkom
Zang
Gebed
Zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

Weet je nog wat er in de Verbondskist lag?
Vertel eens waarom David de Verbondskist naar Jeruzalem heeft gebracht.

2. Activiteit

De echoput.

Laat junioren uitleggen wat er gebeurt als je in een echoput of tegen een bergwand “roept”. Het laatste deel van het laatste woord wordt teruggekaatst. Speel dit spel voor enkele minuten. Misschien hebben de junioren zelf ook wel leuke zinnen om te gebruiken.

U roept: wat wordt er bij het spelen wel eens vergeten? echo: eten!

U roept: wat willen mensen niet dat jij doet als ze fluisteren: echo: luisteren!

U roept: wie zitten er in de dierentuin tegen je te gapen: echo: apen!

U roept: wat vraagt de slavendrijver? Echo: ijver

.....
.....

U roept: welke leugens wil je soms verbergen? Echo: .erge(n)!

Het begint met een klein leugentje. Het eindigt in een moord. Het gaat niet goed met David. Maar, eerst nog wat goede zaken.

3. Verhaal

Er zijn teveel verhaallijnen om in de korte tijd van de les te behandelen. Probeer twee korte contrasterende verhalen deze keer te vertellen. Een verhaal over een goede keuze en één over een slechte keuze.

De goede keuze ligt opgesloten in het verhaal van David en Mefiboset.

2 Samuël 9.

Een van de eerste dingen die David doet als koning is een onderzoek instellen naar de familie van Saul en vooral de kinderen van Jonatan (zie de eed in 1 Samuël 24:22-23). Hij laat een onderzoek instellen en Jonatans zoon die sinds Sauls dood kreupel is, wordt gevonden (2 Samuël 4:4). David laat hem bij zich brengen. Hij heet Mefiboset. Ter herinnering aan zijn grote vriendschap met Jonatan wil David hem goed doen.

- Hij geeft hem al de grond die de familie van Saul toebehoorde.
- Hij draagt Siba, de hofmaarschalk van de overleden koning Saul, op om de grond voor Mefiboset te (laten) bewerken.
- Hij belooft dat hij voortaan altijd aan zijn tafel mag eten. David blijft trouw aan het verbond dat hij met zijn vriend Jonatan heeft gesloten (1 Samuël 20:42).

De slechte keuze komt aan het licht in het verhaal van David en Batseba.

Samuël 11:1-13

David heeft een droom van een regering. Hij slaagt in alles. Het volk houdt van hem, zijn vijanden vrezen hem, zijn koninkrijk kent voorspoed. Wat kan hij nog meer wensen? Alles gaat zo goed dat hij vergeet bij zijn beslissingen God te raadplegen.

Terwijl hij op een keer op het platte dak van zijn paleis dak wandelt, krijgt hij Batseba, de vrouw van Uria, in het oog. Zij is mooie vrouw. Die schoonheid doet hem Gods wet vergeten.

Leg nadruk op de manier waarop David met Uria “speelt”. De man van Batseba blijkt een trouwe soldaat te zijn die zich niet laat gebruiken door zijn koning. Hoewel hij niet weet wat er is gebeurd, zorgt hij er voor dat de koning keer op keer geconfronteerd wordt met zijn slechte gedrag.

Leg in het verhaal dan ook de nadruk op de loyaliteit van Uria en het verraad van David. Wie is hier nu de rechtvaardige? Is dit een gedrag dat hoort bij de “Gezalfde van de Heer”? Is David nu niet net zo als Saul aan het worden?

Leg aan het eind nog even het contrast uit. Dezelfde man kan iets goeds doen (Mefiboset) en even later iets slechts (liegen tegen Uria). Dat is herkenbaar, of niet? Hoe komt een mens daar uit? Daarover volgende week.

4. Verwerkingsactiviteit

Neem de doos met kartonnen rondjes. Neem zelf het kleinste rondje in de hand en geef het aan een junior om voor te lezen. Deze trekt nu het volgende rondje te voorschijn en geeft het aan een ander om te lezen...enz.

Leg nadruk op vergeving! Een slechte keuze betekent nog niet dat God je afschrijft! Dat ontdekken we ook volgende week.

Achtergrond en informatie voor gespreksleid(st)er

2 Samuël 8:15-18 bericht dat David op het hoogtepunt van zijn macht is gekomen. Hij is drievoudig koning: over Juda, over Israël en over Jeruzalem. Daarenboven heeft hij al zijn vijanden rijk verslagen en de meeste buurvolkeren onderworpen (8:1-14). Het Davidische rijk is tot stand gekomen: de Arameeërs, de Moabieten, de Ammonieten, de Edomieten, de Filistijnen en de Amalekieten bevonden zich binnen de grenzen van Davids rijk of moesten schatting betalen. Van David wordt gezegd dat hij “recht en gerechtigheid” handhaafde onder zijn gehele volk. Hiermee wordt niet alleen bedoeld dat hij er een zuivere rechtspraak op na hield, maar dat hij tevens omzag naar de armen en de zwakken onder zijn bevolking. Juist op dit hoogtepunt van zijn macht kijkt David, de door God gezegende, om naar het huis (de familie) van Saul (2 Samuël 9:1). “Is er soms nog iemand over van het huis van Saul? Dan zal ik hem trouw bewijzen terwille van Jonatan.”

David laat e.e.a. uitzoeken. Hij wil zijn belofte inlossen. Na onderzoek vindt men Ziba, een vroegere knecht van koning Saul, die weet te vertellen, dat er nog een zoon van Jonatan leeft: Mefiboset (2 Samuël 4:4). Deze is aan beide voeten verlamd sinds de dood van zijn vader en zijn grootvader. David laat hem halen en wanneer Mefiboset voor de koning verschijnt, werpt hij zich op zijn aangezicht (9: 6). David probeert hem meteen op zijn gemak te stellen: “Vrees niet, want ik zal u voorzeker trouw bewijzen terwille van uw vader Jonatan.” Mefiboset had alle reden om ongerust te zijn! In het Oude Midden Oosten rekenden de nieuwe heersers meestal af met de overlevende familieleden van de rivalen. Zolang Mefiboset leefde, was een eventuele staatsgreep tegen David niet uitgesloten. David stelt hem gerust! Mefiboset heeft deze welwillende houding van David aan zijn vader Jonatan te danken. Koning David doet drie dingen:

- geeft hem alle landerijen van zijn grootvader Saul terug. Zij behoorden intussen tot het kroondomein. Hij staat dus van zijn nieuwe bezit af (9:7).

- hij zorgt ervoor dat deze kreupele man dienaren krijgt om het land te verzorgen en hem te bedienen. De vroegere knecht van Saul, Ziba, wordt met zijn 15 zonen en 20 dienstknechten opgedragen deze taak voor zijn rekening te nemen (9:10).
- hij laat Mefiboset geregeld aan zijn tafel eten. De kreupele wordt verhoogd tot de elite van het hof.

Davids trouw (9: 1,7) lijkt op de trouw van God(9:3). Hij geeft Mefiboset niet alleen goederen en de mogelijkheid er gebruik van te maken, maar verschaft hem ook eer. Hij scheidt Mefiboset niet af met iets wat hem toch al toekwam (= het bezit van zijn grootvader), maar wil hem ook status verschaffen.

Mefiboset noemde zichzelf een “dode hond”. De woorden moeten David bekend in de oren hebben geklonken! Had hij niet tegen koning Saul gezegd: “Wie achtervolgt gij? Een dode hond?” (1 Samuël 24:15), met andere woorden “een ten dode opgeschrevene.”

10

DAVID & NATAN

Vorbereiding

Leerdoel

Je raakt verstrikt in leugens. Zorg dat je niet hoeft te liegen!

Werkboekje

N.v.t.

Materiaal

- Een brief in een gesloten envelop. *Markeer de brief met de letter A.* In de brief staat :
 - “Hou deze junior maar bij je! Ik wil hem/haar niet meer in mijn klas!”
- Een tweede brief in gesloten envelop. *Markeer de brief met de letter B.* Het is een rouwbrief! Wat staat er in?
 - Beste Batsaba,
Het is met groot verdriet dat ik je moet bekendmaken dat je man Uria is gesneuveld tijdens gevechten. Hij was een moedig en eerlijk soldaat. Hij zal gemist worden, door jou, door mij en door zijn mede soldaten. Wees ervan overtuigd dat wij delen in uw verdriet,

Getekend

David, koning van Israël

Adviezen

Vertel het verhaal zo nauwkeurig mogelijk. Neem enkele gedachten uit het werkboekje over om te benadrukken.

Programma

Opening

Welkom

Zang

Gebed

Zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

De laatste zin van les 9 in jullie werkboekje luidt: Dit kan nooit goed aflopen!!
Wat kan niet goed aflopen? Waar gaat het om?

2. Activiteit

Geef één van de junioren brief A waarin staat: “Hou deze junior maar bij je! Ik wil hem/haar niet meer in mijn klas!”.

Vraag hem/haar om de envelop aan een van tevoren ingelicht persoon te overhandigen. Vraag de junior om het antwoord af te wachten.

De persoon die de brief opent, leest deze zorgvuldig en vraagt heel serieus aan de junior: “weet je wat hier in staat? Er staat dat ik jou hier moet houden. De leid(st)er van je eigen groep wil niet langer dat je daar meedoet!”

Zorg ervoor dat u een junior kiest die tegen een stootje kan!

Uiteraard wordt uitgelegd dat het een spel is! Maar nog niet waarom u dit hebt gedaan.

Vraag de junior: “hoe voelde je je toen je de brief mocht brengen? Wat voelde je toen je de boodschap kreeg?”

Vertel dat het verhaal van deze week ook over zo’n brief gaat.

3. Verhaal

David stuurt Uriah terug naar het leger met een brief voor generaal Joab. Schenk wat aandacht aan deze man. Wie is hij ook alweer? Hij is de sterke man, de aanvoerder van Davids lijfwacht. Hij heeft al heel wat doden op zijn geweten. Altijd als David in het nauw zit, duikt Joab op en eefft de weg door iemand te vermoorden. Denk nog maar eens terug aan Abner, de generaal uit het noorden, die door Joab uit de weg wordt geruimd. Joab is een ijzervreter, een beul.

Hier komt ook uit dat David zich laf gedraagt. Immers, hij doodt Uriah niet rechtstreeks, maar wil laten geloven dat het een krijgsongeval is. Hij laat hem in het heetst van de strijd plaatsen waar hij wordt gedood. Niets gezien, niets geweten! Batseba is dus vrij en kan opnieuw in het huwelijk treden!

LEES SAMEN 2 Samuël 12.

Niemand behalve Joab weet wat er aan de hand is. Tenminste, dat denkt David. Maar hij heeft buiten God gerekend. Wat David hier heeft gedaan is veel te erg! In zijn liefde voor David, stuurt God hem de profeet Natan. Deze komt niet met een directe beschuldiging maar vertelt een verhaal.

Vertel dit verhaal zelf of laat één van de Junioren het voorlezen/vertellen.

Zonder het te beseffen veroordeelt David zichzelf tot de dood. Dan kan Natan tegen hem zeggen: “Die man bent u!” Wat een schok voor David! God maakt hem bewust

van zijn fout. Terwijl hij alles had wat zijn hart begeerde, had hij niet mogen afpakken wat een ander toebehoorde.

David ziet in wat hij verkeerd heeft gedaan. Hij bekeert zich oprecht (zie Psalm 51), waarop God hem vergeeft: “De Heer vergeeft uw zonde ... u zult niet sterven”.

Het eerste kind van Batseba sterft. Daarna wordt er een andere zoon geboren die Salomo wordt genoemd.

4. Verwerkingsactiviteit

Geef één van de junioren de tweede gesloten envelop waarin de brief aan Batseba zit. Stel de junior gerust. Er staat niets over hem/haar in. Laat de brief voorlezen!

Vraag: hoe voelt Batseba zich als ze brief ontvangt? Hoe voelt David zich wanneer hij de brief schrijft?

11 ABSALOM

Vorbereiding

Leerdoel

Begrijpen: wraak leidt tot wraak, leidt tot wraak, leidt tot wraak.....

Werkboekje

Rebus bladzijde 44:
Absalom komt thuis

Absaloms haar bladzijde 45:
weegt 3,2 kilo

Materiaal

- Een stuk of zes grote knikkers en een groot formaat dienblad/serveerblad.

Adviezen

Blijf bedenken dat de meeste mensen en zeker kinderen het beste leren door te zien en doen. Hou dus vast aan de wekelijkse activiteit aan het begin van de les. Het vraagt enige voorbereiding, maar is meer dan de moeite waard.

Programma

Opening

Welkom
Zang
Gebed
Zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

Het gaat niet goed in Davids rijk. Deze week komen we daarover nog meer te weten.

2. Activiteit

1. Plaats het serveerblad/dienblad op tafel. Leg vijf grote knikkers op een rij, ongeveer 2-3 cm van elkaar verwijderd. Laat een junior de eerste knikker hard tegen de tweede stoten en vraag aan de anderen om te zien wat er gebeurt.
2. Leg de knikkers nu als volgt neer: O OOO O (DE DRIE IN HET MIDDEN RAKEN ELKAAR). Vraag aan één van de junioren om de eerste knikker hard tegen de drie te stoten. Vraag aan de anderen om te zien wat er gebeurt.
3. Leg de knikkers weer in een rij van vijf. Plaats nu een hand tussen knikker 3 en 4. Laat een junior de eerste knikker hard tegen de tweede aanstoten. Kijk wat er gebeurt.

In het eerste geval zullen alle knikkers een voor een bewegen. In het tweede geval zal de junior zien dat de derde knikker van het middelste rijtje in beweging komt om naar de laatste knikker toe te rollen. In het derde geval houdt het aantikken op omdat er “iets tussen komt dat sterker is”

Oorzaak en gevolg!

In de eerste reeks is het duidelijk dat alle knikkers bewegen. Amnon, Absalom, Joab, David, Salomo.... Ieder draagt bij aan de moord en doodslag.

In het tweede geval zie je dat ook als je niet zelf in beweging komt je “meehelpt” om het kwaad te laten voortbestaan.

In het derde geval zie je dat er iets gebeurt dat van buiten af ingrijpt om de reeks te doorbreken. Soms moet dat gebeuren. Je kan er ook Gods hand in zien.

3. Verhaal

Het werkboekje behandelt alleen hoofdstuk 14 en 15. Misschien is het goed om te vertellen hoe het afloopt met Absalom. U moet daarvoor zelf ook de hoofdstukken 16-18 goed doorlezen.

Laat zien hoe het een het gevolg is van het ander.

- a. Amnon vergrijpt zich aan Tamar
- b. Absalom doodt Amnon
- c. David straft Absalom maar ten dele
- d. Absalom begint een revolutie tegen zijn vader

Vertel in het kort waarom Absalom zijn halfbroer Amnon doodt. Ga dan verder met het verhaal van Absalom zelf.

De verbanning van Absalom
2 Samuël 14:25-33.

Wegens de moord op Amnon vlucht Absalom uit Jeruzalem. Na drie jaar besluit Joab, de generaal van David, Absalom te gaan zoeken en hem met zijn vader te verzoenen. David stemt er in toe dat Absalom terugkomt naar Jeruzalem maar wil hem nog niet ontmoeten. Hij laat hem nog twee jaar wachten. Het duurt Absalom te lang. De prins doet een beroep op Joab die echter deze keer niet van plan is om David te benaderen. Dan gebruikt Absalom – als een sterk verwend kind – een harde manier om Joab toch te doen luisteren. Hij steekt de oogst van Joab in brand. Een effectief middel, want Joab komt voor hem, bij David tussenbeide. Als gevolg verzoenen vader en zoon zich en omhelzen elkaar. Joab blijft vol wrok rondlopen.

De samenzwering

2 Samuël 15.

Voor David is de verzoening oprecht, maar voor Absalom niet. Hij is met slechte bedoelingen naar het koninklijk paleis teruggekeerd. Hij probeert de bevolking van Jeruzalem op zijn hand te krijgen. Hij wil de troon.

In 2 Samuël 14:25, 26 staat dat Absalom een knappe man was die bekend stond onder het volk. Hij schaft een wagen aan, paarden en wordt omringd door vijftig mannen. Wat een spektakel! Men kan zich voorstellen hoe Absaloms haar in de wind wappert tijdens de rit!

Hij staat vroeg in de ochtend op en luistert aandachtig naar de problemen van het volk. Hij stelt zich op als rechter en koning. De mensen knielen voor hem en omhelzen hem. Vier jaar lang bewerkt hij de gemoederen. David laat het allemaal gebeuren.

Dan organiseert Absalom een staatsgreep. Hij gaat naar Hebron. Hij doet alsof hij daar offers wil gaan brengen maar laat zich daar kronen. Ondertussen heeft hij spionnen en opruiers door heel het land gestuurd.

Absalom wordt met de dag machtiger. David wordt voor de samenzwering gewaarschuwd. Hij wordt bang voor Absalom en verkiest met heel zijn huishouden te vluchten. Hij wil ook geen bloedvergieten in Jeruzalem. Veel mensen blijven hem trouw en volgen hem.

Absaloms dood

2 Samuël 18.

De strijd tussen het leger van David en het leger van Absalom is fel. Davids leger overwint, hoewel het leger van Absalom uit 20 000 mannen bestaat (2 Samuël 18:7)! In het heetst van de strijd bevindt Absalom zich plotseling in groot gevaar. Hij zit op een muilnier en wil wegvluchten. Het dier komt echter in het bos terecht. Een gevaarlijke plek voor Absalom want zijn haar raakt verward in de lage takken van een grote boom. Hij kan geen kant meer op.

Joab Verschijnt op het toneel. Joab die Absalom heeft geholpen om weer naar Jeruzalem te mogen terugkeren, maar ook de Joab van wie Absalom de oogst liet verbranden. Absalom zal het niet overleven. Met tien jonge mannen als getuige en helpers doodt Joab de prins. Daarna

laat hij de trompetten van de overwinning schallen. En David? Die hoort van de dood van zijn zoon en weent en jammert. De overwinning verandert in rouw.

4. Verwerkingsactiviteit

Vertel de junioren:

Veronderstel dat je ouders aan het begin van de les waren binnengekomen en jullie bezig hadden gezien met die knikkers. Misschien had je vader wel (jaloers)gebromd: “mooie bijbelstudie! Ze zijn aan het knikkeren!”

Hoe had je aan je ouders uitgelegd wat we aan het doen waren? Had je ze duidelijk kunnen maken waarom we “aan het knikkeren” waren?

Achtergrond en informatie voor gespreksleid(st)er

In de hoofdstukken 13 tot en met 19 van 2 Samuël worden de ervaringen van David met enkele van zijn zoons beschreven. De donkere achtergrond waartegen alles zich afspeelt zijn de woorden van Natan: “Nu dan, het zwaard zal van uw huis nimmer meer wijken, ... Zie, ik zal over u een kwaad doen komen uit uw eigen huis; Ik zal uw vrouwen voor uw ogen weghalen en aan uw naaste geven, die zal bij uw vrouwen liggen op klaarlichte dag.” (2 Samuël 12:11,12). Moord en overspel blijven een rol spelen in Davids leven.

- Amnon, zoon van David verkracht Tamar, zijn halfzus, waarop diens broer Absalom, Amnon vermoordt (2 Samuël 13)
- Absalom, die na zijn terugkeer uit ballingschap, de gunst van het volk tracht te winnen en een samenzwering op touw zet om zich de macht van het koningschap toe te eigenen.
Nadat hij zijn vader uit Jeruzalem heeft verdreven neemt hij op het dak van het paleis Davids bijvrouwen in de tent zodat het volk het kan zien. Enkele maanden later wordt Absalom door Joab gedood. Seks en zwaard.

De voorbereiding van de staatsgreep

Onder de staatsgreep van Absalom heeft David het meest geleden. Absalom neemt veel tijd om de zaak grondig voor te bereiden: vier jaar (15:7)!

- a. verzoening met zijn vader (14:33)
- b. status (15:1)
- c. vriendschapsbetrachting met gefrustreerden (15:2,3)
- d. valse nederigheid (15:5)
- e. geveinsde vroomheid (15:7)
- f. sturen van spionnen naar alle stammen (15:10)
- g. uitnodigen van 200 vooraanstaanden uit Jeruzalem (15:11)
- h. uitnodigen van het politieke zwaargewicht Achitofel, de belangrijkste raadsman van David (15:12; 16:23)!!

Davids vlucht

Bij zijn vlucht wordt David begeleid door verschillende groepen getrouwen.

- Zijn hofhouding en regering (Joab en Abisa• worden niet genoemd, maar gaan wel mee) 15:14
- Zijn lijfwacht: de Kreti en de Pleti (1 Samu'el 30:14) 15:18
- De 600 Gatieten onder leiding van Itta•. Dit is een soort vreemdelingenlegioen uit Gat, een Filistijnse stad. David spoort Itta aan terug te keren naar Jeruzalem naar de “koning” (dit is Absalom). David beschouwt het dus al als een voldongen feit, dat zijn zoon op zijn troon zit. Itto verklaart echter plechtig dat hij met zijn mannen niet van diens zijde zal wijken (15:21).
- De overpriesters Sadok en Abjatar, met hun zonen, met al de Levieten. De Ark is er ook bij. David beveelt hen echter terug te keren. Sadok hoort (met Abjatar) dienst te verrichten in de tabernakel. Daar hoort ook de Ark thuis. Hun zonen, Achimaëz en Jonatan kunnen als spionnen fungeren en David van de ontwikkelingen in Jeruzalem op de hoogte houden (15:24-29).
- Zijn vriend Husäi (15:37) mag eveneens niet mee, maar dient de rol van het paard van Troje te vervullen. Zijn opdracht luidt de raad van Achitofel, een man waarvoor David doodsbenauwd is (zie 16:23!!) te verijdelen (15:32-37).

De vlucht van David heeft iets tragisch. De man die van alle kanten was gezegend in het verleden, moet voor zijn eigen zoon vluchten. Zijn bijvrouwen laat hij achter om op het huis te passen, de getrouwen gaan met hem mee. Hij weet maar al te goed dat zijn terugkeer in Jeruzalem van God afhangt.

David en zijn zoons

Wie 2 Samuël en 1 Koningen leest zal het volgende zien:

Amnon verkracht Tamer
Absalom doodt Amnon
Absalom pleegt een staatsgreep
Joab doodt Absalom
Adonia pleegt een staatsgreep (wordt daar in ieder geval van beschuldigd)
Salomo doodt Adonia.

Het zwaard is niet van Davids huis (familie) geweken sinds hij Uria liet vermoorden omwille van Batseba,

12 SALAMO ERFT DE TROON

Vorbereiding

Leerdoel

Als je niet radicaal afrekenet met geweld komt er geen einde aan.

Werkboekje

N.v.t.

Materiaal

- een flesje rode inkt/kleurstof/verdunde tomatensaus/o.i.d.
- een groot vel wit papier
- plastic zeiltje

Adviezen

Programma

Opening

Welkom
Zang
Gebed
Zendingsbericht

Lesbehandeling

1. Introductie

N.v.t.

2. Activiteit

Leg het plastic zeil op tafel. Leg daar het vel wit papier op. Neem de fles met vloeistof en giet langzaam de inhoud op het papier: héél langzaam. Laat de vloeistof uitlopen. Zet de fles terug op tafel. Laat er een schoon vel papier over heen leggen en druk het aan. Het rood zal door het papier heendringen. Leg er nog een vel papier op en hetzelfde effect zal optreden.

Vraag: wat is de beste manier om het volgende vel papier wit te houden?

Antwoord: het rode papier eerst weghalen, het plastic schoonmaken en dan pas een nieuw vel er op leggen.

Zie je hoe “geweld” pas op kan houden als iemand er voor kiest om ermee te stoppen?

3. Verhaal

Denk niet dat de junioren dit verhaal te moeilijk of gruwelijk vinden. Laat hen kennis maken met de Bijbel zoals die in werkelijkheid is. Ze vinden de verhalen spannend. Ook zullen ze in staat zijn om een oordeel uit te spreken over de personen en hun daden.

Om het verhaal goed te vertellen is het nodig om de verhalen in de Bijbel grondig te lezen. Hieronder staat de opeenvolging van gebeurtenissen kort weergegeven. Probeer het verhaal als volgt te structureren.

- a. David is ontsnapt aan een staatsgreep en is weer koning.
- b. Hij voelt zich niet veilig want in het noorden zijn er mensen bezig om hem in hun macht te krijgen. Ze willen wel dat hij koning wordt, maar dan willen zij een vinger in de pap. Ze denken er aan om met een leger naar Jeruzalem te komen en David op de troon te plaatsen. Zij zullen dan zijn nieuwe hofhouding worden.
- c. David voelt zich niet veilig. Daarom zoekt hij steun bij zijn eigen stam, Juda. Om die steun te krijgen beloofd hij een van de belangrijke mensen de post van generaal. De man heet Amasa. Hij passeert daarmee Joab, die hem al die jaren trouw is geweest en hem op allerlei manieren heeft beschermd.
- d. De spanning loopt op. In het noorden wil men toch meer macht. Er komt een opstand geleid door Seba. David wil de opstand neerslaan en stuurt Amasa, zijn nieuwe generaal er op af. Amasa reageert bijzonder traag. De opstand neemt in omvang toe. David besluit om Abisaï achter Amasa aan te sturen. Er moet snel ingegrepen worden. Joab ziet de bui al hangen en sluit zich aan bij de troepen van Abisaï. Op het moment dat ze het leger van Amasa inhalen handelt Joab als vanouds wanneer zijn positie wordt bedreigd. Hij doodt Amasa. Samen met Abisaï trekt hij naar het noorden en slaat de opstand neer. David is weer door Joab gered.
- e. David gaat sterven. Hij geeft zijn laatste adviezen aan Salomo. Bijna zijn laatste woorden zijn: dood Joab! Triest.

Hou de junioren het lesdoel voor ogen: als je niet ophoudt met geweld, vreet het alles aan. Grijp terug op de activiteit met de rode inkt. Sluit af met de verwerkingsactiviteit.

Samuël 19:1-9

In het werkboekje vindt u dit gedeelte terug in de inleiding op les 12.

Roep de spanning op die hier is ontstaan. David is net ontsnapt aan een staatsgreep. Zijn zoon Absalom is als zijn vijand gestorven. Joab heeft Absalom gedood. De motieven van Joab daarin zijn, zoals altijd, gemengd. Met David aan de macht, heeft Joab een goede positie aan het hof. Had Absalom gewonnen dan was Joab beslist door de nieuwe machthebbers geëxecuteerd. Hij weet dat hij David op het nippertje heeft gered. Nu staat hij voor zijn moedeloze koning. Merk op dat Joab ook niet vies is van een dreigement (vers 8)!

2 Samuël 19:9b-44

Vertel niet alles uit dit hoofdstuk. Concentreer op de oplopende spanning tussen Juda en de noordelijke stammen.

De noordelijke stammen die aan de kant van Absalom hadden gevochten zijn naar huis gevlucht. Eenmaal daar vraagt men zich af wie er nu koning moet worden. Een deel van de betrokkenen kiest ervoor om David weer te erkennen (2 Samuël 19:10-12). Men besluit om David “te gaan halen” en hem weer op de troon te plaatsen.

Wanneer David dat te horen krijgt beseft hij dat hij in gevaar is. Als de noordelijke stammen hem op de troon plaatsen zullen ze soldaten meebrengen en zullen ze een deel van de macht opeisen. Dat zal betekenen dat leden van de huidige hofhouding zoals Joab zich bedreigd zullen voelen en dat zal weer leiden tot haat en nijd.....

David beslist om de problemen voor te zijn (vers 12) Hij stuurt een delegatie naar de leiders van de stam Juda en vraagt: waarom zijn jullie de noordelijke stammen niet voor? Doe wat zij van plan zijn! We behoren tot dezelfde stam en zijn verwant.

Het is duidelijk dat David zich veiliger voelt in “eigen omgeving”. En om zijn verzoek kracht bij te zetten doet hij één van de belangrijkste mannen in Juda een aanbod dat hij niet kan afslaan (vers 14). Daarmee verradt David Joab! Is hij bezig wraak te nemen op zijn generaal omdat deze Absalom heeft gedood?

Zo heeft David zich weten te verzekeren van de steun van alle krachten in Juda en trekt richting Jordaan. Hij is als vanouds bezig.

Sla de verzen 17-39 over en pak het verhaal weer op in vers 40 als David op weg is naar Gilgal. Nu komen de noordelijke stammen op de koninklijke caravan af. Ze vragen zich af waarom de mannen van Juda zo voortvarend de koning hebben overgezet en hem nu vergezellen naar de hoofdstad. Een en ander loopt uit op bekvechten! Het zaad van een nieuwe opstand is alweer gezaaid.

2 Samuël 20:1-22

De noordelijke stammen vinden het maar moeilijk te verteren dat David op Juda leunt. Hun verzet wordt vorm gegeven door Seba. Er dreigt weer een burgeroorlog. David stuurt Amasa (weet u nog, de man die hij de positie van Joab had beloofd) erop uit om Seba te bedwingen. Amasa doet er lang over om genoeg manschappen bij elkaar te trommelen. Het duurt zelfs zo lang dat David zenuwachtig wordt en een zekere Abisai achter Seba aan stuurt om hem op te porren. Joab gaat ook mee!

Wanneer Abisai en zijn mannen het leger van Amasa inhalen gaat het fout. Beide zijn erop uit gestuurd om Seba te achtervolgen en te doden. In de verwarring ziet Joab kans om zich te ontdoen van zijn rivaal. Op lafhartige wijze doodt hij Amasa (vers 10). De manschappen van Amasa komen nu onder bevel van Joab.

De opstand van Seba wordt de kop ingedrukt en eindigt met de onthoofding van de rebellenleider.

1 Koningen 2:1-6

David wordt oud. Hij gaat zijn opvolging regelen. Zijn zoon bij Batseba, Salomo, moet de nieuwe koning worden. De zoon ontvangt advies van zijn vader (vers 1-4).

De oude koning wil ook nog een rekening vereffenen en drukt zijn zoon op het hart dat hij te zijner tijd Joab moet (laten) vermoorden. De ellende houdt maar niet op. Een nieuwe generatie zal doorgaan met moord en doodslag.

4. Verwerkingsactiviteit

Je weet wat David tegen Salomo heeft gezegd. Wat zou jij gezegd hebben?

Laat de junioren hun antwoord in een paar korte zinnen opschrijven op kleine stukjes papier (13 X 8 cm) . Leg een groot wit vel papier op tafel en plaats hun antwoorden daarop. Lees ze langzaam voor.

13

WAT WEET JE NOG?

LESDOEL

Herhaal spelenderwijs al de verhalen van het kwartaal, en bespreek eventueel een aantal punten die de Junioren niet hebben begrepen.

Er staan waarschijnlijk veel te veel vragen hieronder. Indien nodig maakt u een keuze.

SPELREGELS

1. verdeel de Junioren in groepen van twee of drie.
2. de Junioren mogen andere Junioren van hun groep raadplegen, maar één Junior per groep antwoordt. Niemand mag voor zijn beurt spreken!
3. de groepen krijgen twee punten voor een goed antwoord en één punt voor een antwoord dat gedeeltelijk juist is.
4. schrijf de punten van de verschillende groepen op een blad papier.
5. maak eventueel een keuze uit de reeks voorgestelde vragen. U kunt er zelf ook verzinnen.
6. de Junioren mogen hun Juniorwerkboekje of hun Bijbel gebruiken om de antwoorden op te zoeken. In dat geval krijgen ze slechts één punt.
7. stel de vragen in logische volgorde. Maak eventueel zelf een tekst om de verbinding te maken tussen de verschillende vragen.
8. als een vraag (na bepaalde tijd van nadenken) onbeantwoord blijft, wordt deze aan een andere groep gesteld die dan slechts één punt kan krijgen als zij juist antwoorden.

VRAGEN

1. hoe heette de eerste koning van Israël? (Saul)
2. wie werd koning na Saul? (David)
3. uit welke stam was David afkomstig? (Juda)
4. hoe heette de vader van David? (Isaï)
5. was David de oudste of de jongste zoon? (de jongste)
6. hoe heette de reus tegen wie David vocht? (Goliat)
7. hoe slaagt David erin Goliat te verslaan? (met een slinger en een steen)
8. wat was Davids eerste beroep? (herder)
9. hoe heette de zoon van Saul die met David bevriend was? (Jonatan)
10. hoe heette de dochter van Saul die met David trouwde? (Mikal)

11. wie zalfde de jonge David tot koning? (Samuël)
12. wat betekent 'zalven'? (men goot olie op het hoofd om te laten zien dat het God was die de persoon had uitgekozen)
13. welk verbond sloten Jonatan en David? (een eeuwig vriendschapsverbond)
14. waarom vluchtte David voor Saul? (Saul was jaloers. Hij wilde David doden.)
15. wat is de naam van de grot waar David zich schuil hield? (Adullam)
16. David en zijn soldaten hadden de weilanden tegen een gierig man beschermd. Hoe heet hij? (Nabal)
17. hoe heette zijn vrouw? (Abigaïl)
18. wie stuurde eten aan deze hongerige mannen? (Abigaïl)
19. vervul het vers (1 Samuël 25:32): "Dank aan de Heer, de God van Israël, die u " (vandaag op mijn weg heeft gestuurd)
20. wie sprak deze woorden uit en tegen wie? (David tegen Abigaïl)
21. wat doet David wanneer hij Saul in de grot vindt? (Hij snijdt een stuk van zijn mantel.)
22. waar zoeken David en zijn 600 mannen hun toevlucht? (bij de Filistijnen)
23. toen David in Siklag verbleef, was er oorlog tussen de Israëlieten en de Filistijnen. Nam David deel aan het gevecht tegen Israël? (Nee, de Filistijnse prinses wilden het niet.)
24. welk volk heeft hen weggevoerd? (de Amalekieten)
25. Saul ging naar een waarzegster. Wat voorspelde zij hem? (zijn vernietiging door de Filistijnen)
26. hoe zou het gevecht voor Saul en zijn zonen verlopen? (Zij zullen allemaal omkomen. Saul zal zelfmoord plegen.)
27. Saul was dood. David en zijn metgezellen verlieten het land van de Filistijnen. Waarheen begaven zij zich? (naar Juda)
28. vervul het vers (2 Samuël 2:4a): "Toen kwamen de Judeeërs naar Hebron en zalfden daar " (David tot koning over Juda.)
29. één van Sauls zonen werd koning over de rest van Israël. Hoe heette hij? (Isboset)
30. de generaal van Isboset was een belangrijk personage. Hoe heette hij? (Abner)
31. de stammen van Israël zeiden tot David: "Wij zijn nauw aan u verwant." Wat betekent dat? (Wij zijn familie van u.)
32. wat vroegen zij daarna aan David? (of hij koning over heel Israël wilde zijn)
33. in welke stad ging koning David wonen? (Salem / Jabes)
34. wat werd de nieuwe naam van deze stad? (Jeruzalem)
35. wat betekende de naam Jeruzalem? (stad van vrede)
36. hoe heette de koning van Tyrus? (Chiram)
37. hoe hielp hij David? (hij stuurt materialen voor de bouw van een paleis)
38. wat wilde David met de verbondskist doen toen hij koning werd? (hem naar Jeruzalem laten komen)
39. van wie was Mefiboset een zoon? (Jonatan)
40. wat was er aan de hand met zijn voeten? (Ze waren verlamd.)
41. wat gaf koning David aan Mefiboset? (al de gronden van Saul)
42. hoe heette de man die met zijn zonen en zijn knechten de grond van Mefiboset moest bewerken? (Siba)
43. David werd verliefd op een vrouw. Hoe heette zij? (Batseba)
44. hoe heette haar man? (Uria)
45. David stuurde Urias naar het front. Daar kwam hij om. David trouwde vervolgens met Batseba. Hoe heette de profeet die hem hierover terechtwees? (Natan)
46. vervul het vers (2 Samuël 7:18b): "Heer, mijn God, wat heb ik, wat heeft mijn familie te betekenen, " (dat u mij zo'n hoge positie hebt gegeven)

47. van wie was Absalom de zoon? (David)
48. wat weet je over Absaloms uiterlijk? (Hij was heel knap en had een dikke bos haar.)
49. Davids leger vocht tegen dat van Absalom. Wat was de uitslag van dit gevecht? (Absalom werd gedood.)
50. Absalom was dood. Keerde David meteen terug naar Jeruzalem om daar opnieuw als koning te regeren? (neen)
51. wanneer keerde hij terug? (nadat hij een uitnodiging van de stam Juda had gekregen)
52. Koning David verzamelde heel wat bouwmaterialen. Waarom deed hij dat? (voor de bouw van de tempel)
52. mocht David de tempel van God bouwen? (neen)
53. waarom wel of waarom niet? (omdat David te veel bloed had laten vloeien)
54. wie zou er later als koning de tempel bouwen? (Salomo)
55. Wie begon er een opstand tegen David nadat Absalom was gedood? (Seba)
56. welke stammen deden mee met de opstand van Seba? (de noordelijke tien stammen)
57. Aan wie beloofde David dat hij Joabs positie mocht innemen? (Amasa)
58. Wat doet Joab hier tegen? (hij doodt Amasa)
59. Wat zegt David tegen Salomo over de beloften van God? (Als Salomo God trouw blijft zal hij opvolger worden en zijn zonen na hem).
60. Wat zegt David tegen Salomo over Joab? (dat hij hem moet (laten) doden.

